

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 egy évre 24 korona.
 egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 egy évre 28 korona.
 egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 Hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.

Ryfttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemi
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 33.

KIADÓHIVATAL
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 2a. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Pentek, január 31.

Mai számunk főbb közleményei:

- Gőrgy Artur kilencvenöt éves.
- Csalás a főnyeremény körül.
- Gyilkosságra felbújtó testvér.
- Botrányos állapot az aradi szegényházban.
- Csalás hiteltudósítással.
- Folytatják a Balkán háborút.
- A boxbajnok a kávéházban.
- Elsikkasztott hagyaték.
- Megszöktetett urileány.
- Beszüntetik a behívott tisztviselők fizetését.
- Több százezer koronás vasuti lopás.
- Vándorló gépek.
- Az álmérnök.
- Tarkaságok.

A háboru nyomorgói

Arad, január 30

A katonának hívott rendőr, a ki eddig a Szentháromság-szoborra vigyázott és most, messzire kerülve, a világbéke előtt áll posztot, aligha gondolt arra a viszonyra, amely őt két fogalomhoz: a hazához és a községhez köti.

Hiszen körülbelül egy dolog a kettő. Igazabban: az egyik a másiknak része. A község a hazában van: a ki a hazát szereti, az megbecsüli a községet is, amelyet egy elhasznált szólásmód ugysis szűkebb hazának nevez; a ki pedig a község iránt hűséges és kötelességteljesítő, az nem lehet rossz embere a hazának.

Ne sajnáljunk ezen a betűragcsáló gondolatmeneten tovább haladni. A haza is, meg a község is kíván egyet-mást a polgártól, az embertől. És a mit az egyiknek leró az ember, azzal a másiknak is kedves dolgot csinál. A haza gyarapszik vele, ha a községnek használtunk; a község pedig há-

lás lehet az olyan lakosa iránt, a ki a hazának tesz szívesességet.

Eddig jól van. Most azonban nézetváltozás következett be a kettő között és a kettőnek összeütközése a behívott tartalékos, meg a családját készül összelapítani. A haza azt mondta a rendőrnek: te kell vonulni, fegyverbe kell állani. (Hogy a haza az előtt a Tinódi Lantos Sebestyén versein keresztül, vagy a körülhordozott véres kardról szólalt meg, most pedig a sárgaszínű Einberufungssettel rideg betűivel: az mellékes.) A rendőr pedig ment, mint a kötelességteljesítés professzionátusa, itt hagyta a családot, több rendbeli gyereket, a kik ugyan nem tudták, hogy atyjukat a haza hívta el, de azért belényugodtak.

Most következik a község, illetve a város. Fölüti a törvényt, a szabályokat, és megállapítja, hogy a kivételes katonaszolgálatra behívott rendőrnek nem adhat fizetést. A törvények és a szabályrendeletek kétféle katonai szolgálatot ismernek: azt, amelyet a katonai nyelvújítás „tényleges állományban eltöltött időnek” nevez és a fegyvergyakorlatot. Hogy lehetséges olyan idő, amely se tényleges szolgálat, se fegyvergyakorlat, hanem valami egyéb kellemetlenség: erre, úgy látszik, nincs intézkedés. A tanács legalább nem talált olyan rendelkezést, amelyivel a város behívott tisztviselőinek és alkalmazottainak „felelőssége tudatában” kiutalhatná a fizetésüket.

A behívott rendőr családjának tehát abból a pénzfőlöslegből kellene megélnie, amit ő a napi hat, vagy tizenkét krajcár zsoldból, szükségleteinek kielégítése után, félretehet és hazaküld. Meglehet ebből élni? Nem tudjuk. Arról hallottunk, hogy

az Amerikában élő magyar kivándorlók évente háromszáz millió koronát küldenek haza. Hogy a behívott tartalékosok hazautalt pénzei mennyit tesznek ki, arról még nem kaptunk statisztikát.

Valami nagy összegre azonban aligha megy. És így alapos a föltevés, hogy a behívott rendőr családja, ha a férj, az apa fizetését elvonják tőlük, inségbe jut. Nincs miből fizetni a házbért, az élelmet, a ruhát, — háboru nélkül is elesettjei lennének a háborunak. És a rendőr, ha híret veszi a siralmas dolognak, okkal eshetik kétségbe azon: miért bünteti a község az ő családját azért, hogy ő a haza hívásának eleget tesz?

Ezt a gondolatot földézni se lett volna szabad. Van paragrafus rá, nincsen: fizetni kell. Mert a község sem tehet annak ellenére, amit a haza kíván és ha a haza (azon se szabad megüldöni, hogy a hazát ma gyakran a „külpolitikai bonyodalmak” szóval nevezik) áldozatot kíván az egyes emberektől, azt az áldozatot, hogy otthagyják rendes életmódjukat, családjukat, szülőföldjüket, — akkor a község is legyen kész az áldozatra. A község áldozata az, hogy a háborus állapot miatt kilenc rendőr és három tisztviselő fizetésével többet kell kiadnia: hogy melyik áldozata súlyosabb, a városé, vagy a behívottaké, azon nem kell sokat vitatkozni.

Egyelőre az se fontos, hogy megtérít-e majd ezt a kiadás-többletet az állam? A fegyveres béke, az ország biztonságának megóvása, a hadi állapot szervezése és ellátása az államnak kötelessége és az államot terheli mindaz a kiadás, ami ebből következik, — egész a behívottak család-

Szent Anna asszony köntöse.

Irta: Sz. Szigethy Vilmos.

Barackliget helységét hasztalan fogja bárki is keresni a mappán, úgy sem akad rá. Egészen más kép híjjak azt a fa ut. melyben az alábbi történetet hallottam. Én ugyan erősködtem, de az emberek a történethez ragaszkodtak, elhatározásukat pedig kénytelen vagyok én is tisztelni.

Történt tehát Barackligeten, hogy valamikor régen hitbuzgó asszonyok szobrot emeltek Szent Annának. Nyár derekán, mikor javában állt a takarás ideje, megkoszorúzták az ő alakját a imádságot mondtak előtte, főleg áldott állapotban levő menyecskék, hogy a születendő kisded — ha leány lesz — legyen olyan jámbor életű, istenfő, mint ő maga volt.

A szobor a Tisza partján díszlett olajsparkban. Sok sok olajfa volt itt és édes illatuktól terhessé vált a levegő, amely azonban mégis csak édes volt. A nébész ágak ráhajoltak a szent asszonyra, némelyik lopva még finom metszésű arcát is megcirógatta, amin aztán főleg suhanó fecskék tudtak fölötte nagy mértékben megbotráncolni.

Tartozom az elmondásával még annak, hogy a középkori generáció nem volt erre felé olyan ájtatos, mint a két szélső. De hát ezt nem is lehet csodálni. Az egyiket megkapja a miszti-

kum legelső szellőlebbenése és öntudatlanul mormolja az imádságot. Serdülő korban annyi új benyomás lepi meg, hogy állandóan kétközben van, melyik után indujon, csupán az érettség hozza meg aztán a leszűrdött megállapodást.

Ezek a fiatal népek ott stüntörögtek állandóan a szobor körül, mert hiszen említettem már, hogy itt virágoztak az olajfák, azoknak az illata pedig rátekszik a szívre és megremegteti, ha ugyan hiányoznék a maga ereje a meginduláshoz.

A szent asszony hosszú fehér köntöst viselt, nem látszott ki abból más, csak a saruja orra. De ennek a köntösnek már nem volt minden része fehér, ellenkezőleg az alsó szegélyén nevek tolakodtak, többnyire kettős nevek. És ezeknél mindig legényt illetett az egyik, leányt a másik, összekötve egy ormótlan rajzu rózsaszálzárrel, esetleg szivormába zárva.

Körülből közhitté vált, hogy ennek a köntösnek a szegélyéről indul az örökké való életbe minden frigy s hasztalan megy bárki is előbb a paphoz, semmi se lesz a dologból, ha előzetesen nem kerül a nevük Szent Anna asszony finom mivű sarui közelébe. Ha azonban odakerült, nincs, akkor a földön semmi hatalom, ami szétválasztana két egymásnak ígérkezett szívet.

A Lichownaik fiu, aki valamerről a tótok vidékéről került a Tisza mellé, akkoriban már ott szerepelt a névsorban s alkalom adtán, mikor

szóba hozták előtte Literáty Piroskát, nem is tiltakozott olyan nagyon a meggyanusítás ellen. Ámbátor micacoda beszéd az, hogy tiltakozott volna! Az ellen, amit az egész falu olvas? Együtt járó, két L. betűs emberfia vajon van-e még ezen a tájon?

Egészen más lapra tartozik, hogy Piroska nagyot pirult ilyen esetekben, hiszen úgy szép a leány, ha pirul! Meg aztán az ilyen hirtelen elvörösödés erősíti meg a legköszább híreszteléseket.

— Ne pirulj már, hugám, hiszen olvastam a nevedet a szobron, — mondta az öreg jegyző.

A tiszteletesné asszony — maga is pápista, — megtoldotta valamivel, amit mi elfelejtettünk följegyezni.

— Már pedig azt csak a Tisza vize mossa le onnan, emberi kéz szentségtörést követ el vele.

— A Tiszának pedig lesz esze, hogy bele ne avatkozzék halandók dolgába, — adta be a garast a kántor tanító. — Hiszen árvíz kellene ahhoz, hogy idáig érjen!

Ezzel aztán az árvízre került a beszéd s helyi tudósok kimutatták, hogy bármilyen rakoncátlan is a Tisza, annyira nem ment el a jó dolga, hogy ekkora magasságokra törekedjék, mert akkor már már önti is a falut.

jainak segítségével. A város benyújthatja utólag az államnak a számlát: most azonban nem okozhat zavarokat és keserűséget azal, hogy a fizetéseket ki nem adja.

Hajdan, századok előtt való háborúk idején a városokra azt vetették ki, hogy öt-száz pár csizmát és kétezer mentének való posztót és sücsárut adjanak a seregnek. Ma sokkal többet fizetünk adóban a hadseregnek, semhogy ilyen külön szolgálmányokat lehetne kívánni tőlünk. De ha épen, szomorú napok alatt, megessék, hogy kilenc rendőr és három hivatalnok — fizetésével több lesz a város kiadása, — ezt inkább elbirjuk, mint azt a gondolatot, hogy a községnek semmi köze sincs ahhoz, ami a hazáért történik.

Csalás a főnyeremény körül.

— Az olasz állambank visszaélése. —
Távirati tudósítás.

Róma, január 30.

Ezerkilencszáztizenegyben az olasz királyság fennállásának tinnepére jubilaris kiállításokat rendeztek Rómában és Turinban. A két kiállítás óriási — husz millió lírával nagyobb — deficittel járt, míg most az a nagy kiállítási sorsjáték, a melyet részben a deficit fedezésére rendeztek volt, szintén csufos botrányba fulladt. Négy millió darab három lírás sorsjegyet bocsátott ki a kormány a kiállítás alkalmából és biztosra vették, hogy az összesen tizenkét millió líra értékű sorsjegyet elkaphodja a közönség. Ám ez a remény nem teljesült. A rengeteg sorsjegy roppant nehezen fogyott és a nyeremények huzását épen az eladatlan sorsjegyek nagy számára való tekintettel 1912. januárjáról előbb 1912. június havára, utóbb 1913. januárjára halasztották.

Még így is csak mesterségesen tudták elhelyezni a sorsjegyek hátralévő részét. A kiállítási bizottság a kormány engedélyével szerződést kötött a Banca d'Italiával, amely busás provízió mellett átvevte a megmaradt sorsjegyek árusítását. Azontul természetesen boldog boldogtalansra 1911-es kiállítási sorsjegyet sóztak a Banca d'Italia ügynökei és annyira vitték, hogy körülbelül száz ezer darab híján eladták a sorsjegyeket. Így azután január 13-án megtartották a huzást.

A huzás után kitört a botrány. A kisebb nyereményeket felvették a szerencsés nyerők, az ötvenezer lírás harmadik főnyeremény egy perugiai terménykereskedő, a százhuszezer koronás második főnyeremény pedig egy milánói szakácsé lett. A főnyeremény félmillió lírájáért azonban nem jelentkezett a boldog nyerő. Az érdeklődők hamarosan kikutatták, hogy a főnyereményt az el nem adott száz ezer sorsjegy egyike nyerte meg és ez az eladatlan sorsjegy a Banca d'Italia marsalái fiókjából a bank tárcájába vándorolt, oda juttatva a félmillió lírát is. Ez a feltűnő szerencse okot adott arra a gyanúsításra, hogy a főnyeremény ötszáz ezer lírája épen jó a Banca d'Italia-nak az eladatlan száz ezer sorsjegyen szenvedett vesztesége fedezésére.

Tekintélyes olasz lapok, a Gionale d'Italia és mások is hevesen megtámadták a szerencsés bankot, a nyeremény nélkül maradt sorsjegyek tulajdonosai pedig — másfél millió ilyen sorsjegy van, tehát elképzelhető az elégedetlenek száma! — azt követelik, hogy a kormány kötelezze a Banca d'Italiát még egy huzás megtartására. Ezen a pót-huzáson a félmillió főnyereményt több kisebb nyereményre osztva kisorsolnák a nyeretlen sorsjegyek között. A felháborodás olyan széles körben nyilatkozik meg, hogy valamilyen megnyugtató intézkedésre feltétlenül szükség lesz.

Görgey Artur kilencvenöt éves.

— A nagybeteg tábornok. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, január 30

A Mária Valéria utca egyik legerényebb, mégis nagyuri házában ma kora reggeltől fogva valóságos népvándorlás van. Ebben a házban lakik Görgey Artur, aki hónapok óta gyönyörű férfiasággal küzd a makacs betegség és az aggkor gyöngesége ellen. Amit tisztelőinek serege, az egész ország már alig meri remélni, Görgey Artur ma betöltötte kilencvenötödik esztendőjét.

Hozzá tartozói, kik éjjel nappal önfeláldozó hűséggel ápolják, a fővezér szobáját ma reggel pompás virággal ékesítették föl. Enyhe álmából Görgey reggel nyolc órakor ébredt föl, s körülpillantva a földszített szobában, az örömtől meghatottan, boldogan suttozta:

— Oh, csak hogy ezt megérttem.

Görgeyt két évvel ezelőtt is ilyen tájban tá-

madta meg régi súlyos baja, úgy, hogy válságos állapotában fölépüléséhez már semmi reményt sem fűztek, ám rendíthetetlen lelki energiája és szervezetének ellentálló képessége minden alkalmal legyőzte a betegséget. A beteg családjának és számos tisztelőjének öröme a ritka esfordulóra a tábornok állapotában most is örvedetes javulás állott be. Az éjszakát nyugodt alvással töltötte el, láza teljesen elmúlt s közérzése is kielégítő. Ma reggel ágyában ülve fogadta hozzátartozóinak gratulációját; nagyon megörült a sok várnak, a mellyel rokonai és tisztelői az esforduló alkalmából kedveskedtek neki. Délelőtt igen sokan jártak fönn Görgeynek lakásán, gratulálni, de az orvosok tanácsára egyelőre a családtagokon kívül senkit nem bocsátanak a beteghez. Rendkívül nagy a száma azoknak is, akik levélben vagy táviratban fejezték ki szerencsekívánataikat; igen sok üdvözlés érkezett az ország minden részéből, valamint a külföldről is.

Az *Aradi Közlöny* budapesti munkatársa ma volt Görgey lakásán, ahol beszélgetett Görgey Istvánéval, a tábornok nemesszivű sógornőjével, aki nagy önfeláldozással éjjel nappal ápolja Görgeyt:

— A tábornok — mondta Görgeyné — ma kissé rosszabbul érzi magát, mint tegnap. Az éjszakát hanykolódva, nyugtalanul töltötte el. Tegnap jó napja volt. A külföldről és az ország minden részéből üdvözlő sürgönyöket kapott. Ezeknek nagyon örült. A virágokat behozatta az ágyához és sokáig gyönyörködött a bokrétaiban.

— Milyen szépek. Csak az a kár, hogy Sándor (Görgey Istváné fia) nem láthatja őket.

— Az étvágya és a kedélye is jó a tábornoknak. Most, betegségében is eszik annyit, mint egy egészséges ember. Ime például a tegnap menü: *Reggel*: tea és kaviár. *Délben*: leves, kottlett, paradicsom mártás, koch, kompót. *Este*: Becsniált, tejbefőtt.

— Nem igaz az, hogy a tábornok gyakran önkívületi állapotban van. Sőt. Nagyon ritkán van önkívületben. Negyven év óta arról vesszük észre, hogy lázas, ha sokat beszél. De ha ilyenkor rá szólunk, azonnal visszanyeri öntudatát. Nagy kinjai lehetnek, mert sóhajtozik, gyakran nagyokat nyög, de soha se panaszkodik. Bámulatos szívóssággal tűri szenvedéseit.

Folyton cseng a telefon, jön a sürgönyhordó, mindenfelől állandóan érdeklődnek a nagy beteg tábornok állapota felől.

A Lichownik fiu azonban csécsap legényke volt s hogy közeledett volna az eljegyzés ideje, többet mulatozott a városban, mint amennyit otthon tartózkodott. A városi levegő pedig méreg a szerény keretekhez szokott ember számára. az megtöri a falusi igényeket s olyan panorámát nyújt az összehasonlítás révén, hogy a Lichownik-fajta egyének egyszerre csak kerülni kezdik a Piroskát.

— Valami baja van? — kérdezte dupla aggodalommal a leány.

— Nincs... semmi bajom nincs...

— Maga olyan titokzatos!

Akkor azt hazudta, hogy beteg, gyógyu'ni jár a városba, holott a bent járó népek beszédéből épen az tűnik ki, hogy most esik bele a léhaság nyavalyájába, a beteg pedig a barackligeti kis leányok sorából kerül elő.

Ezeket a dolgokat már szélteben-hosszában tárgyalták, sőt hogy jött a tavasz és Lichownik Gyuri az elmúlt farsangon egy párt sem rendezett, felháborodva ennyi emberi gonoszág az Ur, ráparancsolt a Tiszára, hogy masirozzon ki a medréből.

A rakoncátlan folyónak nem is kellett sok biztatás. Ugyam, mondta, várta ő ezt a parancsot! Az első éjszaka előmötötte a fűzest, ezüstös csillogó u vize lágyan simogatta a galyakat, mintha engesztelni akarna, hogy hát hiszen ne haragudjatok olyan nagyon, nekem is kell olykor valamit cselekednem!

Másnap délelőtt künn kigyózott az ártéren kívül, utakat vajt magának, egyre tovább merészkedett, déli harangszóra a templom előtt járt. A harangozó mikor észrevette, abbahagyta a munkáját s nekiiramodott a világnak, jóllehet most kellett volna figyelmeztetnie mindenkit a vesze delemre.

Ámbár debogy kellett, látnivaló volt ez ugyanis.

A félnélkebb természetűek kocsi rakták a java holmijaikat, bőgő nyerítő jószágok igyekeztek versenyt remélni az emberekkel s aggódó lányzúvek sóhajtoztak, mert ki másnak jutott volna ez eszébe, mint nekik:

— Teremtő szent Isten, mi lesz a szoborral!

Piroska lehajtotta fejét a diván sarkába, úgy zokogott.

— Az Isten sem akarja, hogy igaz legyen. A Tisza vize fogja lemosni.

A rózsafüzér társulat akkor elszánt vakmerőséggel neki vágott a falunak: Szent Anna asszonyt meg kell menteni. A talpazata csak maradjon, de négy izmos ember elhozhatja a szobrot.

Hát mentek is, bokán felüli vízben ugyan, de mentek.

Szemközt velük menekülők, akik futnak a veszedlem elől, amibe őket belekergeti a hitbéli kötelesség.

A Szent asszony feje fölött most kezdtek rügyet bontani a fák, bágyadt erejű napsugár fotta körül a homlokát, a víz azonban itt márnagyra

nőtt. Az ellepi a derekát is annak, aki a közelébe merészkedik, megalit tehát majdnem a célnál mar az a pár asszony, meg leány.

S hogy álltak volna, minden lelki erejükre szükség volt, hogy el ne szédüljenek.

A víz már piszkos rétegeket sodorva egészen a szobor talpazatánál járt, most, most halad föltele s ellep mindent. Szent Anna asszony pedig csak tovább is mosolygott fájdalom mosolyával, azonban keskeny két kezével megemelte a köntösét, amelyet semmitéle szeny nem érhet.

Ezt többen is látták, mesélik még most is öreg nénikék, akik fiatal leány korukban jelen voltak és fötétlenül hitelt érdemelnek. Lichownikné, született Literáty Piros néni a galambősz haju özvegy, akár esküt is tesz rá. Mert másnap, hogy a Tisza visszahúzódott a medrebe (minek után előntötte a gyöngye gáttal védett kaptalani földeket), a falu előljárósa megállapította, hogy meddig ért a víz. A magasság negyedméternyi volt mindenütt a szobor talpazata fölött, de a szobornak semmi baja nem esett, még csak híjja sem volt. Továbbá ugyancsak a feuntisztelt özvegy erősíti, hogy boldog emlékeztül Lichownik Gyurit ezen csoda fordította meg elhatározásában. Hiszen igaz is: ha már Szent Anna asszony védte és respektálta a köntösén lévő névaláírásokat, lelkiismereti kötelessége volt ez neki magának is.

Gyilkosságra felbújtó testvér.

— Ritkán alkalmazott paragrafus. —

Távirati tudósítás.

Berlin, január 30.

Igen ritka esettel foglalkozott tegnap az egyik berlini bíróság. A vizsgálati fogságból a bíróság elé vezették Sröder Károly lakatossegédet, aki a büntetőtörvénykönyv 139. paragrafusaiba ütköző vétséggel volt vádolva. E rendkívül ritkán alkalmazott paragrafus szerint büntetést követ el az, aki tudomást szerzett valamely tervezett gonosztettéről és bár még van idő a gonosztett megakadályozására, nem értesíti a hatóságot vagy a veszedelemben forgó személyt.

A mostani vádnak előzményével már a múlt év április hónapban foglalkozott a bíróság. Akkor a mostani vádlott testvére, a huszonegy éves Sröder Pál volt a vádlott. A bűne az volt, hogy gyilkosságot kísérelt meg kedvese, Kaul Hedvig húznője ellen. Tettének okául azt mondta, hogy féltékeny volt, mert megtudta, hogy a leány, aki már menyasszonya volt, valakivel ismeretséget kötött. Az esküdtek a megkísérelt emberölésért két és fél évre ítélték el és ezt a büntetést most tölti ki.

A fogságból a saját testvére, Károly ellen följelentést tett és ennek a följelentésnek volt a következménye a tegnapi tárgyalás. Följelentésében azt állította, hogy gyilkos testvéréről a testvére is tudott és ahelyett, hogy lebeszélne igyekezett volna róla, csak még jobban megerősítette elhatározásában.

A tárgyaláson a vádlott Sröder Károlyt ezt vallotta:

— 1911. október 5-én együtt volt testvéremmel egy vendéglőben. Mikor a testvére elpanaszolta, hogy nincs kedve az élethez, mert valami bűnügybe van belekeverve, megmondta a testvéremnek, hogy menyasszonya, Kaul Hedvigszerelmi viszonyt folytat egy Pahollek nevű emberrel. A testvére egész éjjelen át ezen a leleplezésen gondolkodott és reggel arra kérte őt, zálogosítsa el a ruháját, mert a pénzen revolvert akar vásárolni. Ezt meg is tette és együtt elmentek jó revolvert vásárolni. A testvére szután átadta neki óráját és láncát, valamint az anyjúnak írt búcsulevelet. Azután együtt felkeresték a hűtlen leányt. Mielőtt vele találkoztak, a testvére elkücsuzott tőle és megmondta, hogy a leánnyal Tegelbe fog utazni és ott elköveti tettét. Így is történt. Testvére, Pál a tegeli erdőben többször rálőtt a leányra, akit veszedelmesen megsebesített, szután a maga fejébe röpített egy golyót. Mind a ketten fölgyógyultak, de a leány időközben megbetegedett és meghalt.

Teljesen érthetetlen és rejtélyes az a magaviselet is, a melyt a vádlott tanúsított, miután legutoljára találkozott a szörnyű tette elszánt testvéremmel. Egészen nyugodtan, mintha semmi különös dolog nem történt volna, anyjuka lakására ment, a hol véletlenül ott volt Kaul Hedvig anyja is. Ott egyszerre csak ezt mondta:

— Pál most agyonlőtte magát:

Az anyja fölkiáltott, összerogyott, mire így folytatta:

— No, no, hiszen jobb ha meghalt, mint hogy fogságba jut. Különbösen a Hedviget is magával vitte!

Most már Kaulné is megrémült és leánya sorsa iránt érdeklődött. A mikor azt kérdezte, hogy nem lehetne-e valahogy mégis megmenteni őket, a különös fiu ezt felelte:

— A fejemet teszem rá, hogy most már hallott mind a kettő.

Ezzel átnyújtotta anyjának a testvére búcsúzó levelét.

A bíróság tagjai elszörnyűködve hallgatták ezt a vallomást. A fogságból elővezetett Sröder

Pál azt mondta, hogy testvére nyilván hamisan vádolta hűtlenséggel elhalt menyasszonyát. A vádlott be is ismerte, hogy csak egyetlenegyszer látta a leányt az utcán Pahollekkel.

A bíróság mástól évre ítélte el a szivtelen testvért.

Botrányos állapot az aradi szegényházban.

— A főkapitány nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 30.

A városi szegényházban 116 elesett embernek ad menedéket a város. Valamennyi önmagával tehetetlen, munkaképtelen és a társadalmi jótékonyaságra utalt pária, aki legtöbbször csak nehéz belső tusakodás után tudja elhatározni magát arra, hogy a városi szegényházba vonuljon. Az Aradi Közlöny olvasói előtt nem lehet most azt a nyomorúságot, azt a kulturátlanságot és azt a szegyénteljes állapotot felfedezni, ami annyira ellenszenvenessé teszi még ezeknek a minden reményt vesztett embereknek is azt a városi intézményt, mert hosszú időn át hűsége és tárgyilagossága megirtuk mindezt és meg is mozdítottuk az illetékes körök lelkiismeretét, amely azonban a pénzühiány köpönyegébe takarózva a következő pillanatban ismét visszaesett mozdulatlanágába. Most ismét botrány van a városi szegényházban. Ez az eddigieket is felülmúlja.

— Kint jártam tegnap egy bizottsággal — mondotta tudósítónk előtt Green Nándor főkapitány — a szegényházban ebéd idején. Amit ott tapasztaltam, azt leírni, vagy elmondani lehetetlen. Nem tudok, ha azt állítom, hogy amit ezek a szánalomraméto emberek étel gyanánt kapnak, az még a mosléknál is undorítóbb és rosszabb. Megkóstoltam a levest, de nem voltam képes egy kanállal is lenyelni és ha ma rá gondolok, hogy mit találtak ott leves gyanánt, elfog a rosszullet. Közönséges meleg víz, amelybe rántás nélkül lisztet kevernek. A gulyásban itt ott uszott egy bőrcsapat, a paprika keserű ízű, egyszóval állatnak, de nem embernek való étel. Azzal tisztában vagyok, hogy harmincöt fillérért, amennyit a város a kifőzdőnek fizet, fényes lakomákat nem lehet kapni, de azok az öreg nyomorult és az életük alkonyát kegyelemkenyéren töltő szerencsétlenek elvárhatják a társadalomtól, a várostól, hogy legalább megehető és megemészthető eledel kerüljön eléjük. Jelentést fogok tenni tapasztalataimról a polgármester urnak és már most gyűjtöm az adatokat annak bebizonyítására, hogy a mostaninál a mai árak mellett sokkal kélőbb ellátásban lesznek részesíthetők a szegényházi lakók. Kezeim közt van az aradi ügyészégi fogság ételrendje és árjegyzéke és mondhatom, hogy harminchárom fillérért olyan étel és olyan étel kerül a rabok asztalára, hogy sok polgári ház sem veheti meg. Ha az állam tud tisztességesen gondoskodni a rabjairól, akkor a városnak is kell módot találni arra, hogy elszerecséltenedt öreg polgárai ne moslék mellé üljenek le a déli harangszóra.

Ezt mondta a főkapitány. A város vezetőinek hivatása, hogy ezen a hallatlan állapoton segítsenek.

Bizalom a kormányban. Trencsénből jelentik: Trencsén megye törvényhatósági bizottsága ma 150 tag jelenlétében ülést tartott. Indítványt tettek, hogy a kormányt a választójog bevezetése alkalmából üdvözljék és bizalmukról biztosítsák. Az indítványt az ülés egyhangúlag elfogadta. Kassa városa ugyancsak ülést tartott, amelyen hatvankét szavazattal három ellen színtén elhatározták, hogy a kormányt üdvözljék.

Az álmérnök.

— Aradmegyei szélhámos Gyulán. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 30.

Kisebb méretű, de furfangos szélhámosság történt az elmúlt héten Gyulán.

A történet az aradmegyei Somóskesz községben kezdődik. A kis faluban feltűnt egy csinosan, de nyáriasan öltözött fiatalember. Fuvarost keresett. Csakhamar talált is egyet.

— Mennyiért vinne el engem Gyulára? — kérdezte.

— Elviszem 10 koronáért az urat.

— Jól van.

Ezzel feltűnt a szekérre. Alig mennek egy darabig, az idegen rákiált a fuvarosra.

— Álljon csak meg!

A fuvaros megállott. Az idegen pedig oda-intett magához egy jó meleg télikabátos fiatalembert, Gren Jánost.

— Ráórsz? — kérdezte.

— Hát most igen.

— Eljössz-e velem Gyulára?

— Mert ne, ha elvisz az ur.

— De csak úgy, ha átadod nekem a téli kabátodat. Az ördög vigye el, meghagytam Csermón, hogy hozzák ide a bundámat, de nem hozták. Én pedig tovább nem várhatok. Ha ide adod a kabátodat, átviszlek Gyulára. Kapsz pénzt, jól is mulatsz. Hejyes?

— Nem bánom.

A legény átadta a kabátot és szintén helyet foglalt a szekéren. Már betörtétedett, mikor Gyulára érkeztek. Ahol a „Magyar Király”-ban szállottak meg. Az idegen, aki a szállodai jegyzékben ármentesítő társulati mérnöknek mondta magát, előkelően rendelkezett.

— Jó vacsorát nekünk és abrakot, szénát a lovaknak!

Másnap reggel a mérnök ur odaszólt utitársának.

— Csak maradjanak itt. Egyenek, igyanak ami tetszik. Én széjjel nézek a vásárban.

Egyenesen a ruhás sátrak közé ment és alkuba bocsátkozott Somogyi János szabómesterrel egy télikabátba. Meg is egyeztek. Mikor azonban fizetni kellett volna, az idegen egész könnyedén megjegyezte:

— A „Király”-ban van a kocsim, oda vagyok szállva. Majd elhozom a pénzt.

— Majd akkor adom oda én is a kabátot — válaszolta Somogyi, aki gyanakvó ember volt.

És nem is adta oda a kabátot. Mikor ezt látta Messinger ismert gyulai ruhakereskedő, mindjárt felébredt benne a konkurrens.

— Tessék csak idejönni nagyságos ur! Mit tetszik parancsolni?

Az idegen odament és szintén kiválasztott egy télikabátot. Megalkudtak. A vevő a fizetésekor ott is a kocsijára hivatkozott. De még hozzá-tette:

— Most várom a pénzemet a postán. Megyek is érte.

— Nem baj, nagyságos ur, nem baj, csak tessék elvinni a kabátot! — mondta Messinger és fölényes pillantást vetett a bátortalan konkurrensra. De azért mégsem volt egészen nyugodt. Odaszólt a segédjéhez:

— Menjen csak és kövesse azt az urat. Nézze, hova megy.

Kevés idő múlva örvendő arccal jött vissza a segéd.

— Nem hazudott az ur. Csakugyan a postára ment.

Messinger felpattant:

— Az mindögy. Miért hagyta ott? Menjen azonnal és keresse meg. Nekem vagy pénzt hozzon, vagy kabátot.

A segéd meg is találta a „mérnök” urat és tisztelettel kérte a pénzt. Az csodálkozott:

— Ejnye, hát most sem küldte el az a vendéglősné? Padig átadtam neki. Vigye el csak ezt a cédulát!

Kiszakított a noteszből egy lapot, ráírt valamit és átadta a segédnek, aki lelkesedve vitte a „Magyar Király”-ba.

Többet talán nem is kellene mondanunk. A vendéglősné nem tudott az egész dologról semmit és nem is fizetett. Várták egész nap az idegent, de nem jött. Elkünt szépecskén. Adós maradt a vendéglősné, Messingernek, a fuvarosnak, a kabátot kölcsönző legénynek és — nem is igen fogja kifizetni az adósságát. Kereshetik, üthetik bottal a nyomát...

Ujabb veszedelem a Balkánon.

(Folytatják a háborút. — A porta átadta a válaszigjegyzéket.)

Saját tudósítónktól.

Arad, január 30

Hétfőn kezdődik az új háború.

Konstantinápoly: A fegyverszünetet ma este felmondották és pedig mint hivatalosan jelentik, *hét órától kezdve*, vagyis a fegyverszünetet kimondó szerződés alapján az ellenségeskedéseket *hétfőn este hét órakor kezdik meg*.

Bécs: Itten, dacára annak, hogy a fegyverszünetet felmondták, még mindig remélik, hogy a *háborút sikerül elkerülni* és biznak benne, hogy még akkor is, ha az ellenségeskedéseket újból megkezdik, a háború továbbra is lokalizálva marad, annál is inkább, miután Oroszország semmiféle külön akcióba nem fog kezdeni.

Drinápoly egy részét átadja a porta.

A Renter-ügynökség jelenti Konstantinápolyból: A porta ma délben akarta átnyújtani a nagyköveteknek a választ, amelyben *Drinápolyt illetőleg a Tundsa folyót* jelölik határukat és így a *bolgárok megkaphatják a város egy részét*. A szigetekre vonatkozólag a válasz kijelenti, hogy a Dardanellák bejáratánál lévő négy szigetnek Törökország birtokában kell maradni, a többi szigetekre nézve pedig elfogad olyan autonómiát, amilyennel a Libanon vidéke, vagy Samos szigete bír. Az utolsó pillanatban, midőn Said Halim herceg, az új külügyminiszter, az osztrák-magyar nagykövetséghez hajtattott kocsin, hogy átadja *Pallavicini* nagykövetnek a válaszigjegyzéket, a palota kapujában érte utól *Mahmud Sefket* nagyvezér embere, ki arra kérte a herceget, hogy azonnal térjen vissza a válaszigjegyzékkel a nagyvezérhez. A herceg visszahívásának okát biztosan nem tudják, valószínűleg módosítani akarnak a válaszigjegyzéken, tekintettel arra, hogy az ellenségeskedések újból ki fognak törni. Az a hír van elterjedve, hogy a porta még ma eljuttatja válaszigjegyzékét az osztrák-magyar nagykövethoz.

Konstantinápoly: A délután folyamán fél öt órakor megjelent újból a külügyminiszter *Pallavicini* örgróf osztrák-magyar nagykövetnél és átnyújtotta a porta választ. A válaszban Törökország határvonalat javasol, mely szerint a *Marica jobb partját átengedi a bolgároknak*. A szigetekre vonatkozó intézkedést, kivéve azokat, melyek a Dardanellákat biztosítják, a porta a nagyhatalmakra bizza, egyúttal kifejezi azon reményét, hogy a nagyhatalmak ígéretük teljesítésekepen *financiális támogatásban fogják részesíteni* Törökországot és pedig azért, hogy *beleegyezzenek a vám felemelésébe*.

A jegyzék bírálata.

Konstantinápoly: *Noradungian* volt külügyminiszter, aki Said Halil herceg mostani külügyminiszter kérésére részt vett a válaszigjegyzék megszövegezéséről folytatott tanácskozásban, a hercegnek arra a kérdésére, vajon a *jegyzék jól van-e megfogalmazva*, ezt felelte:

— *Az önök kormányának fölfogása szerint mindenesetre jó.*

Noradungian több barátja előtt kijelentette:

— A mi kabinatunk minden erejével azon volt, hogy becsületes békét elérhessen és hogy így a birodalmat még nagyobb szerencsétlenségtől megóvja. Kabinetek változhatnak, de a helyzet nem változhatik és meg vagyok róla győződve, hogy az új kabinet kénytelen lesz a régi

nek politikáját folytatni, de nem szabad időt vesztene. Ez természetesen csak az én személyes nézetem.

London: Hitelesnek látszó forrásból értesültek a Balkán delegátusok a porta válaszigjegyzékének tartalmáról s Danov kijelentette, hogy a szövetségesekre nézve a jegyzék elfogadhatatlan.

Lehetséges a béke?

London: A lapok azt írják, hogy a béketárgyalás megszakítása nem jött váratlanul, de *ezzel még nincsen mondva, hogy a háborúnak okvetellenül újra ki kell törnie*, mert a nagyhatalmak egyetértésére való tekintettel a porta nem maradhat meg tisztán negatív álláspontján.

Konstantinápoly: A londoni török delegátusok azt a kérdést intézték haza, vajon a béketárgyalás megszüntetése következtében elutazzanak-e Londonból. A válasz még ismeretlen.

London: A béketárgyalás hirtelen megszakítása itt azt a benyomást kelti, hogy a balkáni delegátusok azért sietettek a dolgot, mert attól féltek, hogy a porta válaszigjegyzéke barátságosabb hangú lesz, ami a nagyhatalmakat arra készíthetné, hogy a balkáni államokra nyomást gyakoroljon.

Bécs: *Jovanovics* szerb követ egy újságírónak ezt mondta:

— Nem tudom megmondani, hogy mi okozta a béketárgyalás megszakítását, mert erről még nem kaptam hírt. Az én nézetem szerint a tárgyalás megszakítása és a fegyverszünet fölmondása nem jelenti még az ellenségeskedésnek újra való megkezdését. Sőt ellenkezően, én azt hiszem, hogy a törökországi belső helyzetből és a török hadsereg állapotából azt kell következtetni, hogy a porta válaszigjegyzékében nem lesz hajtathatlan és lehetővé fogja tenni a tárgyalásnak újra való megkezdését. Nem lehetetlen tehát, hogy a fenyegető helyzet ellenére is a békét meg tudjuk menteni.

„Az európai békét senki sem fogja megzavarni.”

Pétervári: *Witte* grófnál tegnap ebéd volt, amelyen *Kokovcev*, az orosz külügyi hivatalnak több tagja és két diplomata vett részt. *Kokovcev* azt a szilárd reményét fejezte ki, hogy az *európai békét senki sem fogja megzavarni*. Ugyanily értelemben nyilatkozott *Kokovcev* a bankok delegátusainak is, akik a helyzetről fölvilágosítást kértek tőle.

London: Az a hír terjedt el, hogy Oroszország adott esetben *külön akcióra* fogja magát elhatározni kis ázsiaiban. Az orosz nagykövet ezzel szemben biztosította *Grey* külügyi államtitkárt, hogy *erre nem gondolnak* s ez a kérdés nem aktuális. Ez a külön akció csak arra az esetre vonatkozik, hogyha Törökország örmény tartományaiban zavargás törne ki, mert ez esetben Oroszországra nézve teljesen lehetetlen, hogy indifferens maradjon.

Görög vélemény.

Bécs: *Griparisz* görög ügyvivő egy újságírónak azt mondta, hogy a béketárgyalás megszakítása a konstantinápolyi előre nem látott eseményeknek következtében, de az, hogy a londoni delegátusok miért szakították meg a tárgyalást, még mielőtt a török kormány a porta válaszigjegyzékét a nagyhatalmak követeinek átadta, nem tudja megmondani. A görög delegátusok holnap egyikük kivételével, aki Londonban marad, elhagyják az angol fővárost. *Streit* vissza fog jönni Bécsbe, hogy a követség ügyeinek intézését újra átvegye. *Venizelosz* a legközelebb uton visszautazik Athénbe. Bulgária ma fölmondja a fegyverszünetet, ami nézetem szerint a háború folytatását jelenti. Hogy az események hogyan fognak tovább fejlődni, vajon Oroszország tovább is semleges marad-e, vajon Görögország Csatáldza mellett a bolgárok

kal együtt fog-e harcolni, azt ebben a pillanatban nem tudom megmondani.

London: *Venezilosz* görög miniszterelnök holnap utazik Londonból Belgrádba. Belgrádban egy napot tölt, hogy *Pasic* szerb miniszterelnökkel tanácskozzék. Innen Szalonikibe megy, hogy a királynak jelentést tegyen a londoni tárgyalásokról.

A bolgár álláspont.

Szofia: A tegnapi esti órákban politikai körökben az a hír volt elterjedve, hogy a *hadvezetés* fölmondja a fegyverszünetet. A kormánynak ez a határozata senkit sem lepett meg és általános helyesléssel találkozott. Itt remélik, hogy a török kormány az *utolsó pillanatban engedni fog*. Másrészt azonban irányadó körök azt mondják, hogy *további várakozás belső politikai okokból lehetetlen*. A második háború aránytalanul rövidebb lesz az elsőnél. A bolgárok *Drinápolyt ostrommal* be fogják venni, de a második háború után a bolgárok sokkal keményebb föltételeket fognak szabni és Konstantinápoly ellen való indulásuktól nem fognak elállni. Az itteni oroszbarát körök azt mondják, hogy *Teodorov* pénzügyminiszternek pétervári küldetése abban a kérdésben, hogy Oroszország a háborúnak újból való kitörése esetében hogyan fog viselkedni, Bulgáriára nézve nagyon kedvező eredménnyel végződött és hogy Oroszország segítsége elsősorban abban fog megnyilvánulni, hogy az orosz kormány nem fog tiltakozni Bulgáriának legvégső háborús akciója ellen és nem fogja ellenezni, hogy a bolgár hadsereg Konstantinápolyba bevonuljon. A szerbek és a görögök, a kik már mindent megkaptak, a mit akartak, minden lelkesedés nélkül mennek bele az újabb háborúba.

Szerb-bolgár tanácskozás.

Belgrád: *Spalajkovic* szótiai szerb követ ideérkezett és *Pasic* miniszterelnökkel az új háborúról tanácskozott. Különösen arról volt szó, hogy Bulgária milyen segítséget kíván a szerbektől Törökország ellen és esetleg Románia ellen.

Vasárnap bombázzák Drinápolyt.

London: A balkáni delegátusok köréből halatlazik, hogy *Drinápolyt vasárnap bombázn* fogják és hogy az *ostromban a szerbek is részt* fognak venni. Nem hiszik, hogy Törökország jegyzéke ezt a háborús diszpozíciót meg fogja változtatni. Meg vannak róla győződve, hogy az új háború rövid és sikeres lesz és *sietetlen* fogja a béke megkötését.

Egyetértének a hatalmak.

London: A *Times* írja: Elképzelhellen, hogy az ifjú török párt kivatott hadvezérei és politikussai könnyű szívvel a háború megújítását akarná földézni. Tudják jól, hogy semmit sem nyerhetnek és hogy a veszteségek, melyeknek kiteszik magukat, *óriások és talán végzetesek* lesznek. *Wangenheim* báró beszéde föl kell, hogy nyissa szemüket arra nézve, hogy *balgaság volna a hatalmak tanácsadásait visszautasítani*. A hatalmak a főkérdésben teljesen egységesek. Mindnyájan a béke helyreállítását kívánják, mindnyájan arra törekcsenek, hogy *elejét vegyék az európai háború katasztrófájának*. Bizunk benne, hogy mindazok a hírek, mintha a hadviselő államok bármelyike is kölcsönt kapna, *alaptalanok* és hogy az európai kormányok, melyeknek nagy befolyásuk van pénzembereik fináncművelésére, gondoskodni fognak róla, hogy a háború befejezéséig azok ne is valósuljanak meg.

Berlin: Az itteni politikai körök a béketárgyalás megszakításában a *háború folytatását* látják, de azért még mindig lehetségesnek tartják a tárgyalás folytatását és *kompromisszum létrejövését*. A nagyhatalmak most az utolsó órában azon fáradoznak, hogy az ellenfelek közt egyezséget

hozának létre, amire azonban *alig van kilátás*, mert a drinápolyi kérdés megoldása még mindig lehetetlennek látszik.

Az új-törökök kiáltványa.

Konstantinápoly: Az új török bizottság kiáltványt bocsátott ki, amelyben közli a honvédelmi bizottság szervezését. A kiáltvány ezt mondja:

Hat évszázad óta nem volt Törökország hasonló helyzetben. A baza veszedelemben van! Kötelességünk elődeinknek örökségét, hitünket, hazánkat és becsületünket a végsőig megvédeni. Ha elmulasztjuk ezt a kötelességünket teljesíteni, a történelem meg fog átkozni bennünket. *Végelesen elhatároztuk, hogy Drinápolyra és a szigetekre vonatkozóan az ottomán szuverenitást jöntartjuk és az ellenség által megszállott többi területeken jogainkat és nemzeti érdekeinket megvédelmezzük.* Főszólitunk minden ottomán embert, segítsen nekünk. Szívesen ragadunk meg minden felénk nyújtott kezét a baza megmentésére.

Tüntetés az új kormány ellen?

Belgrád: A Konstantinápoly melletti Szkutariban a katonai ligának huszonnégyszáz vezető tisztje tanácskozást folytatott. Az öt óra hosszú tanácskozás után elhatározták, hogy a török hadsereget manifesztumban felszólítják, hogy egy negyszáz fegyveres tüntetéssel az új kormányt *lehetőleg vérontás nélkül buktassa meg.*

Páris: A Konstantinápolyi nagykövetségtől az itteni nagykövethoz érkezett jelentés tudatja, hogy török koalíciós kormány alakul, melyben Mahmud Sefketnek személyes hívei fognak helyet foglalni. A carabi és anatóliai helyőrségek zendülésének sikerült elejét venni. A csatlódsai táborban az összehívások alkalmából már kétszáz ember halt meg.

Románia és Bulgária viszálya.

Szofia: Londonból érkezett hiteles táviratok szerint a mai nap folyamán Danev és Misu tárgyalásokat eredménytelenül félbeszakították és Danev kérte kormányát, hogy a Misuval való további tárgyalásoktól mentse fel. Ennélfogva a két kormány a további tárgyalásokat közvetlenül Szófiában vagy Bukarestben fogja folytatni.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az ebadó ellen. Arad város törvényhatósági bizottsága január hóban tartott közgyűlésén alkotta meg az ebtartásról szóló szabályrendeletet, amely ellen a lakosság különböző érdekköréből panaszok hangzanak el. Az aradtanyai gazdáknak körülbelül hetven tszóból álló küldöttsége kereste fel ma a polgármestert és kérvényt adott át neki. *Szomorú Gergely*, a küldöttség vezetője tolmácsolta a gazdaközönségnek azt a kérelmét, hogy két-, vagy három adómentes házőrző eb tartását engedélyezze a tanács. A polgármester igen szívélyesen fogadta a küldöttséget megígérte, hogy kérelmüket támogatni fogja és hosszabb ideig elbeszélgetett a gazdákkal.

Arad város építészeti szabályrendeletének revíziója vált szükségessé, mert, mint azt többször megerintük, az építető közönség igen sok jogos igényeivel nem hozhatók összhangba annak szakaszai. A terjedelmes szabályrendelet szövegének megváltoztatását ma délután kezdette meg a bizottság *Lócs Rezső* tanácsnok elnöklésével. Valószínűleg öt, vagy hat tanácskozás válik szükségessé, amíg az új szabályzat életbelépte óta tapasztalt figyelembevételével a szükséges változtatásokat a bizottság elvégzi. Annak jellemzésére, hogy mennyire nem ment át a közönség vérebe az ő igényeit nem mindig szerencsésen érintő rendelet, semmi sem bizonyítja jobban, minthogy körülbelül tízezer korona büntetéspénzt rótt ki a tanács azokra, akik részint engedély nélkül építkeztek és a hatósági intézkedéseket más módon sér-

tették meg. Ez a tömeges és majdnem naponta megismétlődő kihágás azt bizonyítja, hogy egyrészt az aradi közönség nehezen tanulja meg a hatósági intézkedés respektálását, másrészt azonban a szabályzat merevsége következtében a tanács nem lehet tekintettel azokra a gazdasági és pénzügyi viszonyokra, amelyeket az építető rövid időn belül kénytelen kihasználni és nem várhatja meg, míg a közigazgatási gépezet a maga nehezkés formájával a kérdéseket feldolgozza. Egy másik igen nagy csoportja a jogos panaszoknak az építkezési kerületek ellen irányul, amelyből az az érthetetlen, sőt majdnem komikusnak mondható állapot keletkezett, hogy a kerületek határait elválasztó utcák egyik falán épülő háznál például a falvastagság negyvennyolc centiméter, a másik falán harminchat is elegendő. Nagyon sok nehézséget okozott továbbá a beépíthető területek nagyságának meghatározása, a telekfelosztás, amelyek a teoriában igen szépek, azonban az egyre dráguló telekárak mellett megbénítják az építkezést. A revideáló bizottságnak elég adat áll rendelkezésére tudomásunk szerint és ismerve a tanácsüléseken gyakran elhangzó véleményeket, remélhető, hogy legliberálisabb irányban változik meg a szabályrendelet.

Megszöktetett urileány

(Tizenkilenc éves férj, tizenhat éves feleség.)

Távirati tudósítás.

Kolozsvár, január 30.

Egy tizenhat éves, nagyon szép kolozsvári urileány, *Fabinyi Kató* megszökött a családi otthonból szerelmesével, *Wodiáner Rudolf* joghallgatóval, a sziámi magyar-osztrák követ fiával; állítólag a fiatalok máris egybekeltek a talán éppen Sziám és exótikus fővárosa, Bangkok lesz a rendkívüli nászut végállomása.

A kis Wodiáner fiu nagyon szimpátiás, csinos gyerek, aki mindössze másodéves hallgatója a kolozsvári egyetemnek és nem több 19—20 évesnél. Másfél éve érettségizett Nagyenyeden, az ottani kalvinista gimnáziumban. Az apja, akkor még bukaresti, később velencei főkonzul, Kolozsvárra hozta az érettségi után, beíratta az egyetem jogi fakultására. A fiu Nagyenyeden még kordában tartottan élt, *Szekely Ödön* kollégiumi tanár házában és felügyelete alatt a természetes, hogy a hirtelen szabadság besodorta a legexponáltabb éjjeli életbe. Az életrendje volt: éjjel a pezsgő, nappal eljárt társaságokba. Itt ismerkedett meg *Fabinyi Rudolf* dr. egyetemi tanár korához képest nagyon fejlett, szép leányával Katóval.

A fiatalok hamarosan megértették egymást, sokat lehetett őket együtt látni. Egyik nap aztán nagy elhatározással a leány édes apja elé léptek, bevallották, hogy szeretik egymást s meghalnak, ha nem lehetnek egymásé. A válasz természetesen az volt a vallomásra, hogy *nagyon fiatalok még mindketten*, van idejük bőven a várakozásra. Ugyanakkor Wodiáner Rudolf is megírta édesapjának, mi a szándéka. Tagadó válasz érkezett a Velencében lakó szülőktől is, ez azonban nem tudta elhídegiteni őket egymástól.

A nyarat Wodiáner Rudolf Velencében töltötte s az ősszel éppen csak beiratkozni hozta le az apja. Néhány héttel ezelőtt azonban ismét Kolozsvárt értett a fiatalember, míg a múlt hét elején hirtelen elutazott. Másnap követte a szerelmesét *Fabinyi Kató* is. A nélkül, hogy otthon előzetes tudomásuk lett volna a családtagoknak az ügyről, elutazott s néhány sorban tudatta, hogy miért. A család azonban gyanította, hova mehetett a leány. *Fabinyi dr. feleségével* együtt nyomban Budapestre ment s megtalálták a fiatalokat a Palace szállodában. Ekkora a fiu édesapja, akit időközben sziámi követté neveztek ki s átmenetileg Bécsben tartózkodott, tudomást szerzett a történetekről. A két apa Budapesten találkozott s alapos megfontolás után úgy találták, hogy

nincs többé ok a szerelmesek utjába állni s beleegyeztek a házasságba. Az akadályokat gyorsan félrehárították s néhány nappal ezelőtt megtörtént az esküvő.

A boxbajnok a kávéházban.

— Pályázat poszonokra. —

Különös ember járkal néhány nap óta Aradon. Körülbelül úgy néz ki, mint a lipótvárosi angolok. Borotvált arca, rövid matrózpipa a szájában, sportsapka a fején, görbeorrú amerikai cipő, mindössze annyi a különbség, hogy a „distinguished foreigner” izmos természetén jól szabott amerikai ruha fesszál.

Az „előkelő idegen”, *Willy Curly* boxmester már is kitűnően ismert alakja az aradi korrónak, kávéházaknak. Valamikor réges régen az első Aradra vezető néger asztals köré csoportosultak ugy az emberek, mint most *Curly* köré, pedig a kitűnő kedélyű boxmester még csak nem is „coloured gentleman”.

Willy Curly, aki Mexikóból került Aradra, tegnap este egyik aradi kávéházban lépett hozzá egy aradi újságíróhoz:

— You are american man! — szólította meg.

— No! — felelt röviden a megszólított, mire a boxmester németre fordította a beszélgetést:

— Az angolosan szabott ruhájáról és borotvált arcáról gondoltam. De engedje meg, hogy bemutatkozzam.

Egy névjegyet vett elő, amelyen a következő állott:

WILLY CURLY

Heavy weight champion St. Louis
winer of boxing competition Reno-Amerika 1908.

Curly mester ezután amerikai közvetlenséggel kezdett beszélni. Elmondotta, közben zsebéből folyton okmányokat húzva elő, hogy északamerikai születésű, eredetileg orvosnak készült, a heidelbergi és bonni egyetemek orvosi iskultásait hallgatta. Közeli rokona *Jim Jeffries* amerikai boxbajnoknak, akit Reno-ban tavaly győzött le *Johnson* világboxbajnok.

Mély tisztelettel nézdegélték a kávéházban lévők *Curly* mester dagadó izmait. *Curly* egyszerre odaintett magához egyet a bémészködők közül. Jobb karját összevonva megfeszítette izmait és rászólt:

— Vágon rá ököllel az izmomra!

A felszólított magára emelte ökölbe szorított kezét s teljes erővel rácsapott a boxmester karjára, várva, hogy az majd fájdalommal felkiált. De *Curly* mosolyogva felelte:

— Kérem, erősebben!

A második kísérlet után türelmetlenül szólt:

— Eh, ön nem tud elég erősen ütni! Talán majd ön! — fordult egy másikhoz. — Kérem, üssön ököllel az arcomba!

A megszólított szabadkozott. De a rábeszélésnek engedve ököllel nagy lendületet véve belesújt az amerikai arcába. Az mosolyog:

— Nem tud erősebben?

Valaki csodálkozik, hogy a füle nincs össze-törve.

— Ich bin ein guter Techniker — válaszolt *Curly*. — velem nem történhetik ilyesmi. Hat évi pályafutásom alatt csak a koponyacsontomat törték be, az orromban nincs egy csont se, aztán — mondta felső fogorvát kedélyesen kiemelve szájából — ezeket törték ki és a jobb oldalomon két bordámat törték össze. De az nem baj, tettem helyükbe platina-bordákat!

Nevetve mondja ezt, aztán odafordul valakihez:

— Tanuljon meg boxolni kérem, az szükséges a társadalmi érintkezés közben.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Péntek: *Judith*, színmű. Itt először. (Ivánfi Jenő fellépésével.)

Szombat: *Judith*, színmű.

Vasárnap: Délután: *Bál az udvarnál*, operette. Este: *Tatárjárás*, operette.

Ivánfi Jenő vendégjátéka.

Internacionális művésznagyságunk nagyon kevés van, de legkevesebb a színésznők, akikről tudomással bírna a művelt nyugat. Talán az egyetlen színjászó nagyságunk *Ivánfi Jenő*, a Nemzeti Színház nagy művésze, akinek a nevét Párisban és Londonban ép úgy ismerik és becsülik, mint akármelyik világot járó színpadi notabilitás nevét. Pedig Ivánfi nem internacionális művész, hiszen csak magyar művész, aki azon a nyelven interpretál, amit az egész világon legfeljebb tíz millió ember ért és mégis ismert és méltányolt jelese a nemzetközi kulturéletnek. Ivánfi a legműveltebb magyar művész, aki az esztétikai irodalom terén ép olyan elsőrangú kapacitás, mint amelyen vérbeli nagy színjászó talentum és ha valamilyik világnyelven szólna a külföld színházi közönségéhez, a Novelli neve mellett egyenrangúnak emlegetnék az Ivánfiét.

A nagyszerű művész ma talán az egyetlen Shakespeare interpretátora a Nemzeti Színháznak, aki a nagy és nemes hagyományok klasszikus képviselője. Az ő Shylockja egyéni és mégis a klasszikus példák nyomán megkonstruált abszolút művészi becsű alakítás. Egységes, a legapróbb nánszobig kiformált emberi sors szól az ő Shylockjából. Emberi a szenvedéseiben, megrázó a kitöréseiben és még a bosszújában sem válik annyira ellenszenvenessé, mint a Shylock tulzók, akik minden emberi vonástól megtépázva, külső hatásokra beállítva játszik meg Shylockot. Ivánfi mesteri játéka magával ragadta a színházat zsufolásig megtöltött közönséget. Fergeteges taps honorálta nyílt színen és a felvonások végén egyaránt és a közönség nagy lelki gyönyörűséggel élvezte végig az illusztris vendég ma egyedülálló shakespearei alakítását.

Beregi dr., Keszler, Kápolnay Juliska, Győző, Herold szolgáltatott az élvezetes keretet. A doge pár zavaros szerepében is felkeltette figyelmünket *Olasz Lajos* a társulat fiatal tagja, akit érdemes lesz gyakrabban foglalkoztatni. *Hajdutska* és *Köhler* egy látszik az eredeti angol szöveggel mondták el mondanivalóikat, mert impresszióknk szerint mindenképen beszéltek, csak magyarul nem. H. G.

* **Szerelemmentes darabok.** A nagyváradi színtársulat is műsorába illesztette az ifjusági darabokat és Erdélyi Miklós színgazgató hozzáértéssel válogatja ki azokat a klasszikusokat, amelyek a középiskolai ifjuság tananyagában amúgy is szerepelnek, mert a cél az, hogy az ifjuság az eseményeket a színpadon meglevénedve lássa. A játéktérbe a tanári kar nem is szolt bele eddig, de annál többet a színügyi bizottság, amelynek legutóbbi ülésén Popper Ákos dr. kifogásolta, hogy Erdélyi társulata a „Makrancos hölgy”-et is előadatja, amely nem szerelemmentes darab. Ugyanígy megütközik az elcsépelet „Vasgyáros”-on is, amelynek Clair-je és Derblay-je nem való ifju embereknek. A diákok ezen az érzélgős limonádén már túl vannak és aki már nem ismeri a „Vasgyáros” alakjainak epekedését, azt az ócska darab szavaló érzélgése amúgy se mozditja ki a sarkából. A bizottság többsége is úgy gondolkodott és a műsort nem változtatta meg.

* **A párduc karmai között.** (Nagy farmer látványosság az Urániában.) A legizgalmasabb látványosságok azok, melyekben vadállatok is szerepelnek. Az Uránia színház eddig is sok olyan mozi képet mutatott be, melyekben oroszlanok, tigrisek és leopárdok adják meg az akcióhoz a

főérdekeséget, de még a híres Kató kapitány moziképei is messze mögötte maradnak az Uránia mostani látványosságának, amelynél az izgalmas esemény egy vérifagyasztó jelenetben kulminál. Az előre kikopáltatott fenevad vad dühvel rohan a farmot látogató Warestnéra és ha a kellő pillanatban érkező Jack ki nem menti a ragadozó karmai közül, úgy a szemünk előtt a legvéresebb tragédia játszódik le. A közönség óriási tetszéssel fogadta a páratlan ujdonságot, melyet még pénteken és szombaton adnak elő. 175

A hercegprimás a főváros hitéletéről.

— Szaporítani kell a plébániákat. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, január 30.

A budapesti esperesi kerületlelkészkedő papsága ma délelőtt tíz órakor tisztelt új főpásztor, *Osernoch János dr.* esztergomi érsek, hercegprimás előtt. A tisztelgésen, amely a Központi Párvélelő Intézet aulájában folyt le, megjelentek a székesfőváros plébánosai, a hivatalos teendőikkel éppen el nem foglalt segédlelkészek, több hitoktató és a lelkipásztorkodással foglalkozó szerzetesek. A terembe lépő hercegprimást lelkes eljenzéssel fogadtak és a kerületi papság nevében Ott Ádám apatplébános, kerületi esperes üdvözölte a főpásztort, a papság hódolatáról és szeretetéről biztosítván őt.

Osernoch János dr. válaszában mindenképp elvett arra, hogy őt Budapesthez régi kötelek fűzik. Magát itt a teremben olyanokat, akikkel 35 év előtt együtt dolgozott a fővárosban. Azóta hosszú idő telt el, megöregedtek, ami fővárosunk pedig mintegy megújodott és óriási nagyvárossá fejlődött. A lelkipásztorkodás terén a fővárosnak ezzel a haladásal alig lehet lépést tartani, bár ez a fővármegyei papság egy tekintélyes részén kívül más egyházmegyéből kikérülő hitoktatókat és sok szerzetest is leköt. Pedig a fővárosi lelkipásztorkodás egyike a legfontosabb hivatásoknak, hiszen itt van a szellemi áramlatok középpontja, innen indul ki nagyon sok jó és — sajnos — nagyon sok rossz is. A főváros hitéletének megítélésénél nem szabad szélsőséges álláspontot elfoglalni, mert bár vannak számosan, akik elidegenedtek az egyháztól, de még több emberben él a vallásos érzület és ezek szívesen veszik az egyház közreműködését a mindennapi megélhetés súlyos gondjai között. Örömmel látja, hogy különösen nagy ünnepekkor zsufolásig megtelnek a templomok, hogy ilyenkor az „anima naturaliter christiana”, a természettől fogva keresztény lélek ébredni kezd. A 35 év előtti állapotokhoz képest ezen a téren is fejlődést lehet tapasztalni. Habár az esztergomi egyházmegyét annak idején elhagyva, mindig kontaktusban maradt a fővárossal és észlelte, hogy különösen a hitoktatás intézményének kifejlődése felendítette a hitéletet.

— Sokat várnak tőlünk — mordotta — a mi hivatásunk, különösen várják, hogy buzgó lelkipásztorok legyünk, hogy egész életünket a munkának szenteljük. Hogy, ne csak a sekrestyében és a templomban legyünk papok, hanem a nagy szociális alakulások terén is és belekapcsolódjunk a társadalmi életbe is, különösen az egyleti működés révén. Az egyesületi működés ma valóságos segédeszköze a rendes lelkipásztori munkának és nem tartanak seholy ujabban tartományi vagy egyházmegyei zsinatot, ahol ezt a fontos kérdést ne tárgyalnák.

— Vannak azonban — folytatta — itt a fővárosban különféle szükségletek, amelyeket lehetőleg ki kell elégíteni. A legelső az, hogy szaporítani kell a fővárosi plébániák számát. A főváros igen nobiles kegyur. Megmutatta ezt templomépítéssel. Templomaink még a külföldön is híresek. Remélem, hogy sikerül megszüntetni a mai állapotokat, amikor 90 000 hívő is esik egy plébániára és hogy ebben a törekvésben találkozn

fogok a papság közreműködésével, amelyet nem fog befolyásolni valami anyagi gondolat, ami az ilyen nagy kérdéseknél szintén szerepet szokott játszani. Emlékeztet arra, hogy az erzsébet városi plébániának a terézvárosból való kizakítása annak idején nagy ellenkezésre talált, de később megnyugodtak benne, sőt a téren már újabb lépések megtételét is kívánják. Különösen fontosnak tartja a már most meglévő önálló lelkészségeknek új plébániákra való alakítását és azt, hogy egyes plébániákat a szerzetes rendekre bizzanak. Részletesen foglalkozik a tanoncok hitoktatásának kérdésével. Tizenhat húszezer katolikus tanone van a fővárosban és ezek semmiféle vallási oktatásban nem részesülnek és félő, hogy istentől, az egyháztól és talán a hazától is lélekben eltávolodnak.

— Már a rövid idő alatt is, — folytatta a hercegprimás — mióta alkalmam volt érintkezésbe lépni a vezető emberekkel, azt látom, hogy általános az óhaj, hogy szabályozzuk a stóla kényes kérdését. Ismeri ennek a kérdésnek nehézségeit, de viszont kétségtelen, hogy a szabályozásra szükség van, mert nagyon sok rágalomra és a papság meggyűlöltetésére ad alkalmat. Azt hiszi, hogy a főváros előtt levő fizetésrendezési javaslat kapcsán egyetemesíteni kellene a fővárosban a stólat és a szegény néposztályok számára teljesen ingyenessé kellene azt tenni. Beszéde végén a hercegprimás arról biztosította a papságot, hogy amint szeretettel és bizalommal közeledik feléje, úgy ő is atyai szeretetet fog tanusítani és hűséges munkatársa lesz a lelkipásztori teendők terén, ahol nem szabad sajnálni sem időt, sem fáradságot.

A főpásztor ezután a megjelentekkel szívesen elbeszélgetett, majd főpásztori áldását adva, elhagyta a termet.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Megrágalmazott hadbíró.** *Szegedről* jelentik: *Mihalovics* Dezső szegedi honvédszázados hadbíró 1911. január-jában eljegyezte *Bemes Margitot*. Az eljegyzés után a menyasszony három testvére táviratot küldött a honvédelmi miniszterhez és e táviratban azt kérték, hogy *függeszék föl a hadbíró nősülési engedelmét*, mert *ők súlyosan kompromittáló adatokkal* fogtak ellene szolgálni. Másnap a honvédelmi miniszterhez levelet írtak, a melyben azt állították *Mihalovicsról*, hogy menyasszonyáról az eljegyzés előtt több ízben *becsmérlően* nyilatkozott és csak akkor váltott vele jegyet, a mikor a fiatal leány *nagyobb örökséghez jutott*. A katonai hatóság megindította a megrágalmazott hadbíró ellen az eljárást, ennek során azonban kitént, hogy a rágalomból *egy szó sem igaz*. Az eljárás befejezése után a budapesti büntető járásbírósnál hatóság előtt való rágalmazásért indított pórt menyasszonya testvérei ellen a hadbíró. A járásbírósnak a három *Bemes* testvért *tizenöt tizenöt napi elzárásra* átváltoztatható *300—300 korona pénzbüntetésre* ítélte és ezt a büntetést úgy a büntető törvényszék, mint ma az ítéltábla a semmisségi panaszok elutasításával *jóváhagyta*.

§ **A bankcsaló érettségi bizonyítványa.** A pesti magyar kereskedelmi bank zsebnialis, de póruljárt csalója, *Ryhliczky Zoltán*, egyelőre remélve várja ítéletet a felsőbb bíróságoknak, ahova súlyos büntetését megfelelőbbre. A törvényszéki tárgyaláson derült ki, hogy *Ryhliczky* egy érettségi bizonyítványt is hamisított testvére, *Ryhliczky Lajos* nevére. E miatt közokirat hamisítás címén is pörbe fogta őt az ügyesség. *Ryhliczkyt* a gyűjtőfogházból ma előállították a vizsgálóbíróhoz, aki közölte vele, hogy az irásszakértők határozottan felismerték az ő keze irását a hamis érettségi bizonyítványon. *Ryhliczky* tagadta a hamisítást. Védője most ellenőrző irásszakértővel kívánja megvizsgáltatni a hamis bizonyítványt.

§ **Uj ügyvéd.** Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy *Kelecsényi Ferenc* ügyvédet, *Medgyesegyháza* székhelyűvel, az ügyvédek lajstromába felvette.

Beszűntetik

a behívott tisztviselők fizetését.

(Arad város tanácsának döntése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 30.

Mikor a hadügyminisztérium rendeletére rendkívüli katonai szolgálatra behívtak több városi tisztviselőt és alkalmazottat, köztük hat rendőrt, Kélmény János főszámvevő kérdést intézett a tanácshoz, vajon mi történjék a behívottak fizetésével? A tanács azt felelte, hogy ezt a kérdést a fizetési szabályrendelet megfelelő szakaszai szerint kell elintézni. Minthogy azonban csak a rendes leggyörgyakorlatra bevonult városi alkalmazottak fizetéséről intézkedik a statutum és a fegyver alatt állók ezideig még nem érkeztek haza, noha huszonnyolc napnál tovább szolgálnak, február elsejével ismét kérdésessé vált a súlyos helyzetbe került tartalékosok sorsa.

Ezt a kérdést azonban úgy oldotta meg a tanács, hogy meggyűzést egyáltalában nem keltet. Kimondotta, hogy tekintettel a szabályrendelet idevonatkozó szakaszára, a rendkívüli katonai szolgálatra behívott tisztviselőket és rendőrlégénység fizetését, lakbérét és egyéb illetményeit február elsejével beszűnteti. Az erre vonatkozó határozatot már közölte is a bevonultak hivatalfőnökeivel, a számvevőséggel és a pénztárral és ha az ország határan szolgáló rendőrök feleségei február elsején megjelennek a nyugával és kéri a pénztárnál férjeik járandóságait, el fogják őket utasítani. Ez az intézkedés nagy nyugtalanságot keltett az egész tisztviselői karban, mert senki sem tudja, hogy mikor kerül reá a sor és mikor kell rendkívüli szolgálatra bevonulnia. Különösen a rendőrség között kelt elkeseredést, mert három olyan bajtársuk áll fegyverben, akiknek családját február elseje a legnagyobb nyomorban fogja találni, mert valamennyi több gyermekes családapa.

Ugy értesülünk, hogy az érdekelt hivatalfőnökök előterjesztést tesznek a tanácsnak és kéri: a rendkívüli helyzetre való tekintettel ne vegye figyelembe a fizetési szabályrendelet szakaszait, hanem a helyzetet liberálisan ítélve meg, keressen módot a fizetések kiutalványozására. Az állam tisztviselői is ilyen helyzetbe kerültek és a minisztertanács, mint azt a lapok éppen tegnapi hírták, a rendkívüli katonai szolgálatra behívottak részére kiutalványozta a februári fizetéseket is. A tanács valószínűleg a február havi közgyűlés elé terjeszti majd a kérdést, mert saját hatáskörében nem tartja elintézhetőnek.

MULATSÁGOK.

(=) A snassz-bál rendezőse közli, hogy a tegnapi kommunikébe félreértés folytán tévedés került. Ugyanis csak azoknak az uraknak nem kötelező az estélyi öltözet, akik valami jelmezben jelennek meg s így utcai ruhában nem lehet az estélyen részt venni. A Központi-szálló termeinek átalaatítása már befejezéséhez közeledik. A sátrak s az apacstanya ötletes elrendezése Steiner János és Reicher László urak talentumát dicséri. A pezsgős sátorban Arad társaságának legszebb hölgyei fognak felszolgálni. A kabaré műsora számos meglepetést tartogat a nézők számára s ha az előjeleknek hinni lehet, az estélynek oly sikere lesz, mint amilyen aradi mulatságnak már rég nem volt.

(=) Az Aradi III. ker. Polgári Kör február 8-án, saját helyiségében (Ides utca 75. szám) kedélyes táncmulatságot rendez. Külön meghívottakat kibocsájtani nem fognak. Ismerve a kör agilis rendezőbizottságát, a mulatság sikerültnek

ígérkezik. A belépő díjat a rendező bizottság személyenként 70 fillérben állapította meg. Ételekről és italokról gondoskodva lesz. A mulatság pontos kezdetét később fogjuk közölni.

Elsikkasztott hagyaték.

(Amiért az állam felelős. — A színésznő póré.)

Saját tudósítónktól.

Budapest, január 30.

Ugyan melyik színházi habitué nem emlékezik a Baán-lányokra? Mikor a Népszínház aranykorát élte, még Porzolt Kálmán igazgatósága idejében, sokat emlegették őket. Ketten voltak: az idősebbik, a Mariska, hatalmas, hódító, germán szépség, a fiatalabbik a Nelli, puhább, kékszemű, szőke szép leány. A színházi újságok akkoriban folyton az ő arcképeket hozták, nem mintha nagy művészeti események kapcsolódhattak volna a nevükhöz, hanem, mert divatban voltak. A Stefánia-úton, a korzón, az övük volt a legelegánsabb fogat s a turfon rendszeren a lovaregyleti tribün közelében ültek s az ő páholyukban mindig több volt a mágnás, mint a jockey klub hegyeig.

Aztán egyszerre eltűntek. Kovd, alig néhány esztendeig tartó szinpadai szerepítés után visszavonultak a magánéletbe. Baán Mariskáról még egyszer írtak a lapok, három sort, amikor férjhez ment Tunkel Ferenc báróhoz és méltóságos asszony lett belőle. Ez volt az utolsó róluik szóltó hír. Azóta sem került nyilvánosság elé a nevük, csak most, amikor egy szenzációs részletben bővelkedő pöc nyertek meg az államkincstár ellen. Esztendőnk óta húzódott ez a pör, melynek csattanója, hogy a bukaresti magyar-osztrák főkonzulatus egyik magyarországi tisztviselője, elsikkasztotta a Baán-lányok pénzét, egy örökséget, megszökött s csak jóval később került kézre. Akkoriban a hatóságok eltitkolták az esetet, gondosan őrködtek rajta, hogy nyilvánosságra ne kerüljön a magyar-osztrák diplomáciának ez a szégyene, most azonban, mikor a Baán leányok megnyerték a hűtlen hivatalnokokért felelős magyar állam ellen indított pörüket, melyben Payer Imre dr. ügyvéd képviselte őket, a törvényszéki ítélet indokolásából kiderül az egész, tíz esztendeig titkolt szenzáció. Az érdekes ítélet indokoló része szó szerint való szövegében így hangzik:

A Bukarestben székelő császári és királyi osztrák-magyar konzulatusnak, az ugyanott 1903. július tizenötödikén elhalt Fischer János magyar alattvaló halálesetének felvételére kiküldött özvege, Schmidt Vilmos, 1903. július tizenkilencedikén a haláleset felvétele céljából az elhunyt lakásán megjelent, a halálesetet felvette s egyúttal hagyatéki értékeket és pedig 78.000 lei névértékű román állami kötvényeket és 1460 lei készpénzt vett magához térítvény ellenében, hogy ezeket a konzulatusnak őrizetbe vétel céljából beszálltassa.

Schmidt Vilmos azonban ezeket a hagyatéki értékeket nem szállította be a konzulatusnak, hanem a készpénzből dözsölni kezdett. Erre a bukaresti rendőrség letartóztatta. Akkor a pénzből még csak harminc lei hiányzott. 1430 leit megtaláltak az elfogottnál. A fogva levő Schmidt Vilmost a konzulatus a pénz átvétele után igazolta s a rendőrség szabadon bocsátotta. Az értékpapirokat nem kereste rajta senki s azok nála maradtak.

Schmidt erre a 78.000 lei névértékű román értékpapirokkal, melyek között még további 1720 lei készpénzt is talált, megszökött. Bulgariában került csak kézre s átadta a magyar államnak. Az elfogatásakor nála talált értékeket és pénzt a bukaresti császári és királyi osztrák-magyar konzulatus vette át, de akkor azokból már hiányzott 13.000 lei névértékű értékpapír s a készpénzből csak 1460 lei került meg.

A tényállás alapján özvegy Breitkopf (Sándorné, mint néhai Fischer Jánosnak hagyatékatadó végzéssel igazolt örököse, majd a követelésnek a pör folyama alatt való engedményese folytán engedményese, Breitkopf (Baán) Nelli kártérítésekért pört indítottak.

Tíz esztendőig tartott ez a pör. A magyar államkincstár nem akart fizetni s arra az állápontra helyezkedett, hogy a monarchia közös tisztviselőiért a közös kormány a felelős s az tartozik értük felelősséggel. Végül is úgy döntött a törvényszék, hogy megállapította a magyar állam felelősségét. A döntés szerint a konzulatusok ugyan közös külügyi hatóságot képeznek Ausztriával, a magyar alattvalókra nézve s azok szempontjából még sem lehetnek mások, mint a magyar állam hivatali szervei. Sőt a konzulatusok, melyek a külföldön a magyar állam felelőségéből folyó hatalom gyakorlására is hivatva vannak akkor, amikor éppen csak ennek a magyar hatalomnak a gyakorlásában járnak el, más harmadik személyekkel szemben is, egyedül csak a magyar állam hivatalos szervének tekinthetők. Ez következik — mondja a döntés — a magyar állam külön állami önállóságából. Az Ausztriával közösen létesített külügyi hivatalok tehát aszerint és akkor, amikor s amikor az egyik, vagy a másik állam felségjogából folyóan járnak el, annak az államnak hivatali szerveiként tekintendők, melynek a felségjogaiból kifolyólag éppen eljárnak. Ezen az alapon marasztalta el a budapesti törvényszék a magyar államot a kár megtérítésében s a Baán-leányok most már kártérítést megkapják az egész örökséget.

Vándorló gépek.

— Megszökött nagykereskedő. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, január 31.

Hetekkel ezekkel esendben, nagy titokban eltűnt a fővárosból a Karcag-testvérek gépnagykereskedő cég tulajdonosa, Karcag Ede. Családjának és alkalmazottainak azt mondotta, hogy üzleti ügyben utazik el, de azóta majdnem egy hónap mulott el és semmi hírt sem hallani felől. Karcagnak, mint most kiderül, fontos oka volt az eltűnésre: a vizsgálatbíró elfogatási parancsot adott ki ellene.

A cégnek az Aulich utca 7. szám alatt volt a telepe. Karcag nagyban dolgozott. Ügynökeivel elárastotta az egész országot s lokomobilokat, cséplő-, arató gépeket és malomberendezéseket kínált főnök-táznak, olcsó részletfizetés mellett. A vidéki gazdákkal a megrendelés alkalmával fedezeti váltókat íratott alá. Ezek a váltók tíz, tizenkét, sőt huszezer koronáról szóltak. Karcag a váltókat azonban leszámította. A legtöbb váltót a mezőkövesdi népbanknál helyezte el, amely azoknak értéket nyomban betáblaztatta a gazdák birtokára. A gépeket azonban a cég nem szállította. Ha küldött is kivételesen egynek-kettőnek gépet, rosszak, használhatatlanok voltak, mire természetesen a gazdák visszaküldték az árut. Karcag a visszakapott rozsa gépeket nyomban más címekre küldötte el. A néhány rozsa, hasznavehetetlen gép így vándorolt községből községbe, természetesen helyettük semmitfele más gépet nem küldött a cég.

Néhány becsapott gazda család miatt feljelentette Karcagot, aki erre egyszerűen eltűnt a fővárosból. A kár összegét eddig pontosan megállapítani nem lehet. Tizenkét feljelentés érkezett eddig Karcag ellen, amelyek szerint a kár több, mint száz ezer korona.

A detektívek tegnap a Szigetvári ut egyik elhagyott telekén négy darab Karcag-féle lokomobilra akadtak, amelyeket a rendőrség mint bűnjelvényt nyomban lefoglalt.

Csalás hiteltudósítással.

— Letartóztatott szélhámosok. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, január 30.

A rettenetes gazdasági válságot két élelmes szélhámos felhassnáta arra, hogy pénzt csikarjon ki a hitelre szoruló kereskedőktől és földbirtokosoktól. Stein Sándor és Neumark Sámuel pénzügyőrök szövetkeztek egymással, hogy hiteladás ígéretével csalnak majd ki pénzt. Stein Sándor volt a vezető. Neumark pedig a hitelre szoruló kereskedőket tisztelte meg látogatásaival. Legtöbb üzletüket azonban távirati úton bonyolították le. Pénzszükségben levő mágnásoknak, földbirtokosoknak, ügyvédeknek, kereskedőknek táviratban ajánlottak hitelt. Táviratauk így szólt:

Berlini pénzcsoport helybeli képviselője vagyok. 50.000 márkát rendelkezésére bocsátok, öt évi törlesztésre, 8 százalékos kamatra. Ha szükséges, kérek sürgönyválaszt. Stein Sándor, Csengery-utca 35.

A szegény áldozat persze sürgős táviratban válaszolt, hogy szüksége van pénzre és ilyen feltételek mellett elfogadja az ötvenezer márkát. Stein Sándor kilátásba helyezte a pénzt, de kikötötte, hogy előbb, már csak a forma kedvéért is, információkat kér, hogy azokat Berlinbe küldhesse. Rögtön egy másik ajánlatot is tett. Üszeköttetései révén majd jobb információt írat. Ezért a kis szolgálatért persze jutalmat kért. Stein Sándor el is készítette az információkat a Schimmelpfeng W. R. és R. G. Dun & Comp. irodák nevében. Ezekért a hamis blankettákon készített információkért felvette a szokásos díjat, azonkívül a kisebb nagyobb összegű jutalmakat. Így huzták halasztották a kölcsönadást és közben folytonosan jutalmakat, díjat meg egyéb címen vettek fel pénzt a szerencsétlen áldozatoktól. A mikor már nagyon szorult a hurok Stein nyaka körül, akkor sürgönyököt adott fel önmagának, amelyekben a hitel megzavazását jelentették. Természetes, hogy a táviratokat maga Stein adta föl. A távirat-blankettára, a feladás helyére pedig a berlini jelzést rajzolta. Így bolondította Stein az üzletfeleit, amíg rá nem jöttek a csalásra. Feljelentést tettek a rendőrségen. Tegnap azután a két jómadarat a Belmont kávéházban elfogták.

Kiderítette a rendőrség azt is, hogy Stein és Neumark üszeköttetésében állottak egy báró Horváth István nevű elzüllött mágnással, aki előkelő hangzású nevét állította a csalók szolgáltatába s több mágnást lépre csal. Steint és Neumarkot, valamint egy Blume Margit nevű gépirőleányt, aki szintén részese volt a csalásoknak, letartóztatta a rendőrség, Horváth báró ellen pedig folyik a nyomozás.

VIDÉK.

Népszerű előadás Brádon. A tél folyamán Brádon minden vasárnap népszerű tudományos előadások tartanak, melyek során Török Arthur dr. bányarvos „Segélynyújtás baleseteknél a háztartás körében” tartotta meg előadását. A Hungária szálloda nagytermében nagy számú közönség gyűlt egybe a város és környéke csaknem összes intelligenciája, díszes hölgyközönség, a polgári iskola tanári kara, a m. kir. csendőrség, a polgári iskolák tanulói csaknem teljes számmal jelen voltak. Az előadó könnyen érthető módon ismertette az emberi test szervezetét, majd azután gyakorlati példákon mutatta be az első segélynyújtást, rebesztéseket, csonttöréseket és ficamodásoknál. Egyszeriben automobil túlkölés hallatszott, majd belépett egy rendőr és jelentette, hogy az utcán automobil elgázolás történt. A közönség óriási érdeklődéssel látta, hogy a műsebe-

sztet mily gyorsan látja el az előadó az első orvosi segítséggel. Az előadás végén a közönség élénk tapsal köszönte meg az előadónak fáradozását.

HIREK.

Több százezer koronás vasuti lopás.

— Tolvajbanda tisztviselőkből. —

Távirati tudósítás.

Lemberg, január 30.

Lembergől jelentik: Az osztrák államvasutak raktárában nagyarányú lopást fedeztek fel, melynek következtében több államvasuti hivatalnokot, így Bobutka Ferenc főnököt és Sarusinszky László osztályvezetőt, ki a reklamáció iroda élén állott, letartóztatták. Két hivatalnok, mikor a rendőrök közeledését látta, öngyilkosságot követett el. A bűnös tisztviselők nemcsak a teherkocsikból, hanem a személyvagonokból is kilopták a bőröndöket, tartalmát kiürítették és az üres bőröndöket azután a raktárban helyezték el. Mikor a panaszosok feljelentésére a vizsgálat nem vezetett eredményre, akkor a hivatalnokok sz üres bőröndöket elárverezték, de az árverésen csak a tolvajok jelentek meg és garasokért váltották magukhoz a bőröndöket, melyekért az államvasut a legtöbb esetben óriási összegeket fizetett a károsultaknak. Az eddigi vizsgálat szerint is már több százezer korona a kár.

A szélhámosság úgy derült ki, hogy egy orosz szíriész, ki Oroszországból jött Lembergbe, a lemergi állomáson észrevette, hogy bőröndje hiányzik. Azonnal jelentette ezt az állomásfőnöknek és 8000 rubelt követelt elvesztett bőröndjéért. A tolvajok a bőröndöt a raktárban helyezték el s miután senki sem jelentkezett kiváltásra, elárverezték s az árverésen négy koronáért kelt el. Ez az eset vezette rá a hatóságot a hivatalnokok bűnösségére, szigorú nyomozást indítottak s csakhamar kiderült a nagyarányú szélhámosság.

— Az orvos-herceg rendelőszobája. Münchenből jelentik: Lajos Ferdinánd herceg, aki mint lőfi orvos folytat gyakorlatot s akinek eddig palotájában volt rendelő szobája, a palotájában való orvosi gyakorlatot feladta és a vallásügyi miniszter által az egyetemen számára berendezett rendelőszobában folytatja gyakorlatát. Az egyetem orvosi kara e miatt nagyon föl van háborodva, mert a miniszter az orvosi kar tiltakozását a szoba átadása ellen nem vette figyelembe.

— Kié legyen a békedíj? Stokholmból jelentik: A storting békebizottsága javasolta, hogy Lafontaine belga szenátornak adományozzák az idén a Nobel-díjat.

— A tudomány mártírja. Turner György angol orvosnak az angol király a nemességét adományozta. Ez a kitüntetés, miát Londonból jelentik, ismét rátereli a figyelmet a kiváló orvosra, aki évek óta ekvonultan él. Turner dr. kiválóképpen Délafrikában folytatott tudományos orvosi vizsgálatát. Eredményesen küzdött a marhapestis és a tifusz ellen, majd Pretóriában kórházat alapított leprások számára. Visszatérvén Angolországba, laboratóriumában folytatta a lepra bakteriológiai vizsgálatát. Egy reggel, amikor megberetválkozott, gyanus foltokat vett észre a kezén. A foltok megvizsgálása azt a rettenetes bizonyosságot szerezte neki, hogy a bakteriológiai vizsgálat közben maga is megkapta a leprát. Ez időtől fogva, minden panasz nélkül, a magánosságba vonult és kínzó fájdalom közepette fáradhatatlanul folytatta a tudományos vizsgálatát. Betegsége időközben annyira fejlődött, hogy nemrégén le kellett vágni a tudós balkezeit.

— Az aradi kártyakirály című tegnapi cikkünk széles körökben élénk fölfigyelmet keltett és — teljes objektivitással állapíthatjuk meg — osztatlan belyeslés fogadta purifikáló munkánkat. Nemcsak Aradról, hanem a környékről is, ahol szintén ismerik Weszelovszky János segédtanfelügyelő romboló kártyaszervenvedélyét, üdvözlő sorokat kaptunk, amelyeknek csaknem kivétel nélkül ez a refrénje: „Régen meg kellett volna írni ezt a cikket”. A rendelkezésünkre álló nagy adathalmazból egyelőre csak annyit használtunk föl, amennyit tegnapi lapunkban nyilvánosságra hoztunk, mert azt látjuk, hogy ennyi is elég sok ember indokolt és érthető vágyának elérésére: Weszelovszky Jánosnak Aradról való elhelyeztetéséhez. Ha ez megtörténik, akkor az aradi egzisztenciákat pusztító kártyacsaták megszűnnek. Urbán Iván báró főispán már tegnap barátságosan figyelmeztette Weszelovszkyt, hogy kérje át-helyeztetését; ha ez befejeződik, Urbán báró ismét szaporította ama cselekedeteinek számát, a melyekkel az aradi közélet javát szolgálta. Ez ügygyel kapcsolatosan különben Weszelovszky János ma hosszabb nyilatkozatot írt, amelyben „valótlanságoknak, téves információból eredő állításoknak” mondja róla szóló cikkünket s megígéri, hogy sajtópörét indít. Hát ez már mégis sok! Éveken keresztül az egész város tud és beszél Weszelovszky János nevezetes és súlyos kártyapartijairól, sok száz tanu igazolja a kártyaasztalok körül kifejtett „tevékenységét” és a segédtanfelügyelő ur valótlanságoknak meri mondani az ezekről szóló tárgyilagos tudósítás adatait. Kijelentjük, hogy tegnapi cikkünket a legutolsó pontig főtartjuk és követeljük érte a sajtópör megindítását. Figyelmébe ajánljuk Weszelovszky Jánosnak, hogy a sajtópör beadásának határideje április 28-án jár le.

— Az öngyilkos jegyző. A simonyifalvai községében történt sikkasztások ügyében — mint már többször megirtuk — még mindig nincs lezárva a listája azoknak az összegeknek, amelyeket az öngyilkos Barna Elemér községi jegyző elköltött. A jámbor falusi árvagyamok és gondnokok, akik a néhai jegyzőnek az árvák pénzét, az árvák birtokainak jövedelmét esztendőken át és mindig nyugta ellenében átadták, a sikkasztások felfedezéséig abban a hitben voltak, hogy ezek az összegek eljutottak a gyámpénztárba. Most azután egyre-másra jelentkeznek a simonyifalvai árvagyamok Barna Elemér egy és több száz koronás régi nyugtaival, amelyek legtöbbjéről kiderül, hogy a pénz sohasem került el a gyámpénztárba. Az így elsikkasztott összegek megtérítése okozza most a legnagyobb gondot Aradvármegye vezetőinek. Az árvákat, akik tulajdonképpen károsultak, nem lehet megrövidíteni azzal, hogy az elsikkasztott összegeket egyszerűen meg nem téríthetőnek tekintik. Miután pedig az öngyilkos jegyzőnek hagyatéka, vagyona nem maradt, az alispán valószínűleg Simonyifalva községet fogja kötelezni arra, hogy az árvák elsikkasztott pénzét fizesse be a gyámpénztárba.

— Eljegyzés. Szihelszky József, a „Békésmegyei Közlöny” tulajdonosának Irén leányát eljegyezte dr. Morvay János, békési ügyvéd.

— Eltűnt értékpapír. A hivatalos lap mai száma közli, hogy elvesztett több darab négy százalékos magyar koronajáradék kötvény 3600 korona értékben, amelyeket Lengyel Lőrinc butorgyáros helyezett el az aradi államjóságigazgató-sághoz szállítandó butorok kauciója képen.

— Rendőrök és csendőrök. December huszadikán délután nagy ribilliót okozott Kirilás Flóra kúrtósi legény, aki ittas lövel előbb a kúrtósi Mádi-féle, majd pedig a Mladin féle vendéglőben garázdálkodott. A részeg legény több kúrtósi emberrel verekedést kezdett és végre is csendőrt hívtak a verekedők megfékezésére. A vendéglős hívására Kohányi István csendőrszakszervező, továbbá Nadabán Péter és Zeulán Miklós kúrtósi községi rendőrök jöttek a Mladin-féle helyiségbe. Amint ezt akkor az Aradi Közlöny megírta, Kirilás a csendőrnek sem engedelmekedett és Kohányi önvédelmére fegyverét használta: átlötte a duhaj legény jobbkarját. Kirilás és néhány társa ellen büntető eljárás indult meg hatóság elleni erőszak büntetése miatt. Ugyanabban az ügyben vizsgálatot indított az aradi főszolgabíró is, mert arról értesültek, hogy a vendéglőben megjelent községi rendőrök a legények által a sarokba szorított csendőr támogatása helyett a verekedők pártjára álltak. A vizsgálat vezetésével megbízott Horváth László szolgabíró ma kezdte meg a kihallgatásokat. Kohányi István csendőrszakszervező részletesen elmondotta a történeteket és megerősítette azokat a tanuvalomások, amelyek szerint a két községi rendőr egyenesen megnehezítette a rendcsinálást. Nadabán és Zeulán rendőrök megtagadták a segítséget, amikor a csendőrszakszervező megakarták költözni a garázda Kirilást. Így fajult el a verekedés annyira, hogy a vendéglőhelyiség egyik szögletébe szorított csendőr végül is szolgálati fegyverével közvetlen közelből Kirilás karjába lőtt. Kihallgatta a szolgabíró a két rendőrt is; ezek azonban mindent tagadnak és azt állítják, hogy a tanuk boszúból vallanak terheltlen ellenük. Miután a történeteknek az akkor Kúrtóson tartózkodó Mladin Miklós eleki főszolgabíró, a községi jegyző, segédjegyző, gyógyszerész is szemtanúi voltak, Horváth szolgabíró az újabb tanúk kihallgatásáig elhalasztotta a határozathozatalt a két rendőr ügyében.

— A letartóztatott községi jegyző vallomása. Jelentették ma, hogy az aradi ügyészség fogházába szállították Moncza György aradkövi községi jegyzőt, aki több mint tízezer koronát szikkasztott el úgy hivatalában, mint magánosoktól. Közvetlenül mielőtt Monczát letartóztatták volna, a gyoroki községhezán beszélt védőjével, Marsicau Jusztin aradi ügyvéddel.

— Meg vagyok róla győződve — mondotta — hogy negyvennyolc óra alatt szabadon bocsátanak. Nem is viszek emiatt még fehérneműt sem magammal. A pénzt kifizette az apósom, hát mit akarnak még?

Azt is megkérdezte Monczától védője, hogy tényleg kártyázott-e?

— Sajnos igen — felelt Moncza. Több ízben játszottam az utóbbi időben Gyorokon és Aradon. Legutoljára e hó 18-án egyik aradi kávéházban. Nagyon ittas voltam aznap s így azt sem tudom, mi történt. Akik velem voltak, azok azt mondják, hogy kétezer koronával ültem le s mikor felkeltem, két fillér maradt a zsebemben.

— Fatolvaj katonák. Szarvasról jelentik: A csabai állomásfőnökhöz több följelentés érkezett faterkedőktől és magánosoktól, hogy faramányokat az állomáson megdézsmálják. A rendőrség az éjjel réven állott és észrevette, hogy mintegy 15—20 baka a waggonokból fahasábokat vesznek vállakra és a kaszárnya felé futottak. Egy bakát a rendőrök elesíptek és elvették a dalifegyverét. A rendőrség a parancsnoknál följelentést tett az esetről. Szigorú vizsgálatot indítottak. Az így megdézsmált szállítmányok több waggon fát tesznek ki.

— Ingyenes fogászati rendelés szegény fogbetegek részére az aradmegyei közpórház törzépületében, I. em. 16. sz. ajtó alatt minden este-törtőlön fél hattól fél hétig.

— Mozielőadások a kórházban. A szentesi kórház komor falai közé hétről-hétre költözik egy két kedves este, amikor a betegek az igazgatósági épület fűtött folyosójára gyülekeznek és itt szívbeli örömmel, but bajt feledve gyönyörködnek a vetülő vásznon megjelenő mulatságos alakok kacagtató mókáin. Olykor pedig Uránia szerű, fölolvassással egybekötött tanulságos mozielőadásokat rendeznek a betegek előtt, akik közül mindenki ott van ezeken a mozielőadásokon, aki csak fölkelhet ágyából, sőt még az elmeosztály betegek is öszintén gyönyörködnek a mulattató előadásokon. Mikor pedig vége van a mozinak: a betegek szétoszlanak a különböző kórtermekbe és szíves örömmel mesélik el ágyból mozdulni nem tudó társaiknak azt a sok érdekes és nevetéses dolgot, amit a vetítógép masinája végigtáncoltatott előttük a fehér vásznon. A szentesi kórház mozielőadásainak különben van egy különösen érdekes és megható része is. Minthogy a mozielőadások élvezhetőségét nagyban emeli a kísértő zene: a szentesi kórházban is alkalmazzák muzsikát a képvetítésekhez. *El vásznon előtt egy elmebajos cigányfű játszik hegedűn.* És játékaival nagyon ügyesen tud alkalmazkodni a képek hangulatához.

— Lefejezte magát. Siófokról jelentik: Kiskanizsán tegnap Godina Antal jómódu kisgazda súlyos betegsége miatt rémes módon vetett véget életének. Boldogan élt családjával, míg az utóbbi időben súlyos asztmatikus betegségbe nem esett. Szombaton annyira el volt keseredve, hogy a kutba akart ugrani, de családja az utolsó pillanatban megkapta és visszatartotta. Tegnap jobban érezte magát és mikor családja aludni tért, faldoklási rohamai annyira elővették, hogy kinjában kiugrott az ágyból, lekapta a borotvát a falról és nyakát elmeszette, úgy, hogy feje csak egy idegszálon lógva, hanyatlott le törzséről. Godina azonnal kiszemledett. Feleségét férje köhögése felkölötte és a borotvát ki akarta férje kezéből ragadni, de már későn és maga is kezén súlyosan megsebesült. A nagy izgalom következtében az asszony veszedelmesen megbetegedett.

— Vallásváltás főszolgabírói határozattal című cikkünkre vonatkozólag Nyisztor József maróti görög katolikus lelkész annak konstatacióját kérte, hogy nem százhusz, hanem csak harminckilenc hívő akart áttérni a görög keleti vallásra s ezeknek a főszolgabíró, mielőtt véghatározatát meghozta volna, nem nyolc napi, hanem csaknem egy hónapi határidőt engedett a kislepési szándék bejelentését igazoló jegyzőkönyvek lefordítására.

— Akit a sors üldözött. Miloszar Rade jómódu lenlaki lakost utóbbi időben sok sorscsapás érte. Rövid néhány héten belül elhullott több d sznaja, megdöglött két lova és pár nap előtt megfosztották gazdasága jobb kezétől, fiát behívták fegyvergyakorlatra. Mindez annyira elkeserítette az ötvenéves embert, hogy tegnap este lakásában felakasztotta magát. Mire megtalálták, már halott volt.

— Köszönetnyilvánítás. Färber Lajos és neje Lohser Károly ur ravatalára szánt koszoru megváltása fejében 10 koronát adományozott az izr. népkonyháknak. Az izr. népkonyhához az elmúlt héten a következő adományok érkeztek be: Goldschmidt Mirsáné 25 kgr. 0 lisztet, 25 kgr. 5-ös lisztet, 5 kgr. söt, 5 kgr. rizset, 5 kgr. darát, 10 kgr. lencsét, 5 kgr. borsót, 3 kgr. mákot és 5 kgr. kását adományozott. Ezen nemeszívű adományokért ez uton mondunk benső köszönetet. Az elnökség.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 30-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Nagy Károly rendőrnek Lajos nevű fia. Dán Péter napszámosnak Kornél nevű fia. Balázs Márion kórházi szolgálatosnak Róza nevű leánya. Csanadán János kisbirtokosnak Dusan nevű fia. Meghalt: Szébenyi László 45 napos fia. Burger József 77 éves magánzó. Özv. Ulreich Józsefné 51 éves kereskedő neje. Kapcsos János 28 éves napszámos Zorán Anna 8 hónapos leánya. Házasság nem fordult elő.

— Vérszegénység, béthurut, májbj, elhízás és székrekedés ellen: Előpataki Erzsébet-forrás egy literes üvegekben palackcsere mellett 82 fillérért kapható Kardos Miklós ásványvizkereskedőnél Arad, Deák Ferenc-utca 36. Telefon 686. 802

— A Hungária kávéház új attrakciója. Puskás Béla után ismét kiváló cigányzenekart fog hallani Arad publikuma. Ma és holnap este Erdélyi Kálmán, a híres szegedi cigány fog szerepelni teljes zenekarával. Szeged híres a kitűnő cigányairól és aki szereti a jó magyar muzsikát, az nem fogja elmulasztani az alkalmat Erdélyi meghallgatására. 9101

— Opre-féle gőz- és kádfürdő Tököllytér 1. Minden kényelemmel a n. é. közönség rendelkezésére áll: gőzfürdő férfiak részére reggel 1/6-tól 1-ig nyitva. Hölgyek részére hétfő és péntek d. u. 2-től 6-ig nyitva. Kádfürdő (kabinfürdő) reggel 1/6-tól este 10-ig nyitva. 10 darab bérletjegy 8 korona.

— Japán dísztárgyak lakkaszták, kávé és tea-készletek Kotányi János paprika lerakásában Robitzek Józsefnél József főherceg-ut 3.

— Üzleti könyvek, u. m. strazsák, naplók, főkönyvek és irodai szerek Kerpel Izónál olcsón kaphatók.

— Karácsonyról visszamaradt több száz doboz divatos levélpapír minden elfogadható áron kapható Kerpelnél.

— Falemezék (Pappe) olcsón kaphatók Kerpel Izó könyvkereskedésében.

— A legmegbízhatóbbak a Messenger-bövek. Telefon 816.

TARKASÁGOK.

(Ki az apa?) Egy régi-régi viszonynak átként sinylente hosszú-hosszu időn keresztül egy aradi magánhivatalnok. A régi régi szerelemnek ugyancs gyümölcse lett s emiatt a derék magánhivatalnoknak hosszú-hosszu időn keresztül kellett husz koronát fizetni.

De semmi se olyan hosszú, hogy egyszer vége szakadna. A bíróság tizenhárom évre ítélte tartásdíjat, s a tizenhárom év most elsején lejárt.

A tartásdíjért mindig, pontosan elsején, a volt „szerelem”, a gyermek anyja jött el. A hivatalnok ez alkalommal boldogan nyult a tárcájába.

— Itt a husz korona, — mondotta — és vegye tudomásul, hogy holnaptól kezdve a gyermek nem az enyém!

— Ne esofirozza magát, — válaszolt a nő — a gyermek sohasem is volt a magáé!

(A toalet.) Öngyűsága egy készülő aradi bál a remek grand toalettet készítetett. A toalet ma le kész s öngyűsága a kéj egy nemével rögtön felprebalt. Örömtől repeve rohant az erősen dekolizkosztümben férje szobájába. A férj első pillanathamerően nézett b. neje, de öngyűsága elragadtatva kérdezte:

— Mit szölsz a toalettemhez?

A férj még csodálkozób arcot vágott, aztán kékedve mondotta:

— Nini, hát ruha is van rajtad?

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) „Balkán átalakulása és a nemzetiségkérdés” cime annak a felolvasásnak, melyet Jászai Oszkár dr. a Társadalomtudományi Társaság aradi fiokjának meghívása folytán Aradon, február 2-án, vasárnap, a városbáza dísztermében tartatott fog. A rendkívül nagyérdeklődéssel felolvasást kezd fog mutatni a magyar nemzetiségi kérdés legfontosabb momentumaira és arra a hatásra, melyet a balkáni háborúk egy általában egész Európára, mint különösen a magyar nemzetiségi kérdésre gyakorolni fognak. Belépés díjtalan, vendégeket szívesen lát az elnökség.

(*) Az aradi Kaszinó egyesület február hó 2-án vasárnap d. e. 11 órakor saját helyiségében tartja rendes évi közgyűlést, melyre a t. tagokat azon értesítéssel hívja meg az igazgatóság, hogy a jelenlévők számára való tekintettel elől hárározni fognak.

TANÜGY.

(=) **Tanítók fizetésrendezése.** Budapestről jelentik: A képviselőház közoktatási bizottsága ma délután hat órakor ülést tartott és a tanítói illetményről szóló törvényjavaslat bizottsági előadójává Sziagesku Józsefet választotta meg. A javaslat érdemleges tárgyalását február 4-én délután hat órakor kezdik meg. A pénzügyi bizottságban a tanítói illetményről szóló törvényjavaslat bizottsági előadója K. Jónás Ödön a javaslat érdemleges tárgyalását a jövő hét közepén kezdik meg.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= **Magyar áruk bojkottja Bulgáriában.** Belgrádból jelentik: A felhivatalos Tribuna állítólag megbízható szóforrásból jelenti, hogy a bolgár kereskedelmi és iparkamara felhívást intéz a lakossághoz, melyben az összes magyar, osztrák és német áruk bojkottját követeli. A bojkottot a monarchiának és Németországnak az utóbbi napokban tanúsított törökbarát magatartásával iddokolja a kamara, mely ebben az ügyben a legközelebbi napokban nagygyűlést akar tartani s határozatilag akarja kimondatni, hogy tagjait eltiltja az osztrák, magyar és német áruk vásárlásától s az államot arra akarja kötelezni, hogy az Ausztria Magyarországon és Németországban tett vasúti megrendeléseket vonja vissza s az összes szükséges cikkeket Angliából, Oroszországból és Franciaországból hozassa. A Tribuna megjegyzi ehhez a hírhez, hogy mindennek a monarchia maga az oka s most, amikor már Bulgária is arra kényszerül, hogy az áruit bojkottálja, valóban örökre eljárt az szerepét a Balkánon.

= **Hazai iparvállalatok címtára.** Kereskedők és iparosok régóta hiányt éreztek egy olyan megbízható, kimerítő címtárnak, amelyből az őket érdeklő hazai ipari beszerzési forrásokat könnyen feltekinthetik. A címtárak kereskedőkre és iparosokra, úgy abból a szempontból, hogy versenyitársaikra megismerkedjenek, mint abból, hogy az egyes iparágak beszerzési forrásairól tájékozódjanak, igen fontosok. A magyar kereskedelmi és iparkamarák adtak ki most egy ilyen ipari címtárt, amelynek különös hasznossága abban rejlik, hogy könnyen kezelhető, a címtár ugyanis több önálló füzetből áll, mindegyik füzet egy iparágba tartozó vállalatok jegyzékét, leírását és a készített áruk felsorolását adja, tehát a kereskedőnek és iparosnak nem kell az egész címtárt

megszerezni, hanem csak annak az iparágak a füzetét, amely őt érdekli. Egy füzet árát a kamara csak 20 fillérben állapította meg, hogy bárki könnyen megszerezhesse az őt érdeklő hazai iparvállalatok jegyzékét. A füzetek az aradi kereskedelmi és iparkamara irodájában kaphatók.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tőzsrati tudósítás.

Budapest, január 30

Készárú.

Amerika egyenlővel magasabb. Változatlan áruk.

Határidő.

	Déli árlat	2 órai árlat
Búza 1913. áprilisra	11.80-11.81	11.77-11.78
Búza 1913. októberre	12.29-12.30	12.27-12.28
Rozs 1913. áprilisra	10.25-10.26	10.13-10.14
Rozs 1913. októberre	9.76-9.77	9.72-9.73
Tengeri 1913. májusra	7.75-7.76	7.72-7.73
Zab 1913. áprilisra	10.69-10.70	10.73-10.74
Zab 1913. októberre	8.93-8.94	8.92-8.93

Az áruk 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (jan. 30.)

Magyar hitel	807.75
Osztrák hitel	617.75
4% koronaárjárdék	84.35
Osztr.-magy. államvasutó	712.—
Jelzálogbank	429.—
Lezámitelőbank	512.—
Hazai Bank	288.50
Magyar Bank	566.50
Kereak. Bank	3732.—
Rimamurányi	704.75
Salgótarjáni	748.—
Közuti Vasutó	678.50
Városi Villamos	368.50

Bécsi értéktőzsde (jan. 30.)

Osztrák hitel	613.25
Magyar hitel	807.—
Osztrák-magyar államv.	696.50
Déli vasutó	104.50

A Temesvári Lloyd-társulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése. (Áruk 100 kilogrammonként) korona értékben) 918. jan. 30. Búza 75 kilogrammos 20.75-20.85, 76 kilogrammos 20.85-20.95, 77 kilogrammos 21.05-21.15, 78 kilogrammos 21.15-21.25 Rozs (prima) 18.30-18.40 (közép) 18.10-18.20 Arpa (első) 20.15-20.45, (takarmány) 18.30-18.50, Zab (prima) 20.30-20.40, közép) 19.30-19.40. Tengeri rizs, (magyar) 10.85-11.05, új 10.80-11.20, (román) régi 19.25-19.25, új 10.80-10.50. Burgonya 100 kgr. (fehér) 5.60-5.70, (rózsás) 6.30-6.40

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1913. január hó 31-én:

B) Bériet. B) Bériet
Ivánfi Jenő a budapesti Nemzeti Színház művészeinek vendégfellépésével:

Itt először:

Judit.

Tragédia 5 felvonásban. Irta: Heibel Frigyes. Fordította: Iványi Jenő. Rendező: Keszler Ede.

SZEMÉLYEK:

Judit	Kápolnay J.	Arszad	Polgár S.
Holofernes	Ivánfi Jenő	Daniel	Delli Lajos.
1. ső kapitány	Kahler K.	Samaja	Balázs B.
2. ik kapitány	Keller István	Josna	Hajdúka L.
Mirza	Novák Irén.	Achior	Herold Ede.
Efrain	Dr. Beregi S.	Sámuel	Várnai Jenő.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Tud az öngyermeked már járni?

Próbált Ön már ki gyermekének, aki még mindig nem tud szaladni, Scott-féle Emulsiót adni? A Scott-féle Emulsiótól a gyermek hamar meg fog erősödni és különösen csontjai fogják a hiányzó erőt megnyerni, úgy, hogy hamarosan talpra fog állni és rövid idő múlva szaladni fog. A Scott-féle Emulsió azért van oly nagy sikere ily esetekben, mert rendkívül gazdag tápláló anyagokban és tartalmazza különösen a csontképződésnél nélkülözhetetlen ásványi sókat. A csukamájolajat nem lehet jobb alakban adagolni, mint a

SCOTT-féle EMULSIÓ

formájában, amely könnyen emészthető és oly kellemes ízű, hogy a legkisebbek is előszeretettel szedik és jól elbírik. 6018

De valódi Scott-féle Emulsióknak kell lennie.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott & Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII. akkor egy gyógyszerár utján próbaadagot küldünk.

Mévjegyek

eslens kivételben készülnek az ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

Az „Orsovai halhoz“.

Legnagyobb hal kivitel

Luttwák József, Arad.

déligyümölcs és magyar termények kivitelű üzlete

ARAD, Árpád-tér 1. sz.

(a zsidótemplom épületben.)

Interurban telefon: 615.

Értesítem a tisztelt közönséget, hogy 1 waggon friss vérsiros narancs érkezett, mely úgy az üzletben, mint a piacon csakis bizományi sátraimban kis ládából darabját kisebb-nagyobb 5-7 fillérért kapható. Nagyban láda vételnél olcsóbban adom, mint Flume vagy Budapest.

Minden csütörtökön és szombaton legszébb dunai és tiszai vízben uszó élő-halak érkeznek nagy választékban. Vidéki rendeléseket pontosan és lelkiismeretesen kiszolgálók. Bármilyen halfaj melyraktáron nincsen, 24 óra előtti megrendeléssel kapható. Tengeri halak minden pénteken a városi sátorban. Szombaton zárva.

57-1913.

Tőzmiske község előljárósága.

Árverési hirdetmény.

Tőzmiske község előljárósága részéről ezennel közhírre tétetik, hogy Tőzmiske község tulajdonához tartozó vadászati jog az 1883. évi XX. t. cz. 3. §-a értelmében (6) hat évi időtartamra vagyis 1913. évi augusztus hó 1-től 1919. évi augusztus hó 1-ig terjedő időre 1913. évi február hó 20-án d. e. 10 órakor Tőzmiske község házában tartandó nyilvános árverésen legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Tőzmiske, 1913. évi január hó 22.

Kirillovits István,
jegyző.

770

Tamás Demeter,
bíró.

Bathány-utca 12. számú házban egy 6 szoba és fürdőszobából álló

787

uri lakás

továbbá egy 4 lóhoz való

istálló és kocsiszin

1913. május hó 1-ére

kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Amerikai és angol formájú
gyermek, leány és fiú cipők,
vizhatlan

Vadász cipők

őszi és téli, női és férfi cipők
a legjobb minőségben és leg-
újabb formában.

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK.

Egységárban

791

K 16.50 és K 20.50 árban

Kiszárolag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

ARAD ÉS TEMESVÁR.

Divatjukat multa visszamaradt áruk felárban.

Az ingatlanforgalmi és Parcellázóbank r-t. Arad, Petőfi u. 1. sz. (Telefon 861.) áruba bocsájtja az Arad város határában lévő a Pécskai országút mellett elterülő

Prohászka dülő

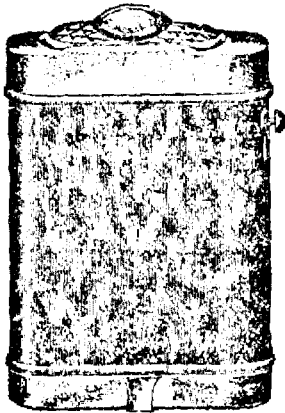
67. sz. (volt Kristóffy-féle) 210 kis holdas ingatlanát igen előnyös fizetési feltételekkel. A tanya 40-50 kis hold földdel egy tagban, többi 5-10 holdas parcellákban

adatik el!

III-531.

Villanyos zseblámpa

mindig friss fényt.

Villanyberendezések, villanyos lámpák.

Dinamó gépek, villanymotorok olcsón kaphatók

Kalmár Józsefnél
Arad, Salacz-utca 2. sz. 1681

Az Andrássy-téren az első emeleten

takarékpenztárnak, vagy más intézetnek, esetleg divatsalonnak alkalmas utcai lakás ::

k i a d ó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Alkalmi vétel és eladások

Ékszerárnyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárnyakban

Deutsch Izidor

Óra- és ékszerárny

Wattler János-utca, Minarlia-palota

Zálogcédlék

arany és ezüstművek, gyémánt és brilliáns tárgyak a leginább árban megvételre vagy más tárgyra átcsereitelésre kaphatók. Telefon 222

Ha finom

Teát, Rumot

óhajt forduljon

Vojtek és Weisz-céghez Aradon.

Teák.		Rumok.	
	Kor.		Kor.
1 csom. igen fin. keverék	50	1/2 lit. úv. „Hungaria“	1.10
1 „ „ „	1.-	1 „ „	2.20
1 „ „ „	2.-	1/2 „ „ Jamaicai II.	1.80
1 „ fin. keverék 1/2 k.ó	2.50	1 „ „ II.	2.60
1 „ „ törmelék	40	1 „ „ I.	1.80
1 „ „ „	80	1 „ „ I.	3.60
1 „ „ „ kiló	7.-	1/2 „ „ fortior.	2.70
1 „ Popoff-féle 4 sz.	7.-	1 „ „ „	5.40
1 „ „ „ 6 „	5.50	1/2 „ „ antiqu.	3.70
1 „ „ „ 8 „	4.50	1 „ „ „	7.40

Postai megrendelések naponta pontosan eszközöltenek.

Általánosan kedvelt legjobb hatású

és ízű **Hajós-féle** most érkezett meg. E fontos és nagy táperőjű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszer-vi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

Ara egy üvegnek 2 korona.

Fagydagánatok

eimulasztására, fagyvizketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin“

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete Hajfestő

a „MELOCEN“. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehet mosni. Ara

2 korona.

Kitűnő amerikai „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerárnyában ARAD, Andrássy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Pathefonok

és Pathe-lemezek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 49. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben. 749

65-1918. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Határ-utca egy része, valamint a Hajó-utca Shone-csatornával leendő ellátása iránt folyó év február hó 10-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 4200 korona. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban, a városi pénztárban.

Az árlejtésen részt venni csakis írásbeli ajánlatokkal lehet. Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1918. évi január hó 27-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Permetezőjavítások elfogadtatnak

M. kir. szabadalmazott

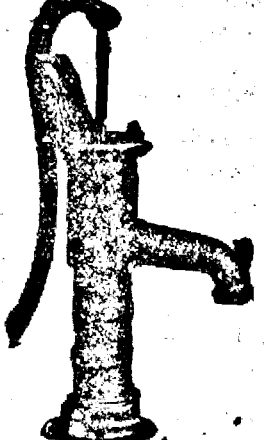
Borszivattyúk

és hozzá való legjobb minőségű gummicsovők legolcsóbb gyári árakon. A szivattyu-hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlőmagvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik, és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

golyó szelepekkel. 1701

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jóműködéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás) hozzá való országos egységes csavarok

és a legjobb minőségű, belül gummirózt kendercsövök a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

HÖNIG OTTÓ

m. kir. szabadalmazott tüzi fecskendő- és szivattyukészítő.

Arad, Rákóczi-u. 27. sz.

Nem titok többé,

hogyminden hölgy a HAJÓS-féle

Aradi Ibolya-crémet

használja. Az arcórt vakító fehérre varázsolja. Eltünteti mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra.

420

Arca egy téglének 1 kor., Ibolya hölgyper 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszertárában ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

A legkitűnőbb hatású nyálkaoldó köhögés és rekedtség elleni szer a Tussinál cukorka, ára egy nagy doboznak 60 fillér és a Tussinál tea á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél fogva bárki legszívesebben veszi be.

M. kir. államvasutak.

Téli menetrend.

Érvényes 1912. október 1-től.

Arad-Tótvá.							Tótvá-Arad.							Arad-Temesvár-Józsefváros.					Temesvár-Józsefváros-Arad.				
Állomások	Gy.	Szv.	Szv.	Gy.	Szv.	Tvsa.	Állomások	Szv.	Gy.	Szv.	Gy.	Szv.	Vv.	Állomások	Szv.	Vv.	Szv.	Szv.					
Arad ... ind.	12:47	2:14	4:04	7:08	6:32	11:17	Tótvá ... ind.	8:15	3:41	10:57	2:05	8:17		Arad ... ind.	6:15	12:37	4:33	7:10					
Óthalom ...	2:26	4:15			6:43	11:31	Byalafehérv. (6)	8:33	4:16	11:16	2:30	8:33		Újarad ...	6:26	12:49	4:45	7:13					
Maroscsicsér ...	2:37	4:24			6:52	11:38	Byalafehérv. (1)	8:43	4:21	11:18	2:35	8:43		Németság... ..	6:42	1:05	5:03	7:34					
Györök Ménéz ...	2:49	4:37			7:07	12:00	Alvincz ... (6)	8:53	4:26	11:48	2:49	9:03		Vinga	6:55	1:18	5:19	7:45					
Ópálos megálló ...	2:55				7:17	12:15	Szászváros... ..	9:03	4:31	11:53	2:53	9:13		Orczifalva	7:06	1:29	5:30	7:51					
Ópálos	3:02	4:48			7:22	12:22	Piski ... (1)	9:13	4:36	12:03	3:06	9:23		Merczifalva	7:16	1:40	5:40	8:03					
Radnabarcacka ...	3:07	4:53			7:27	12:27	Déva ... (6)	9:23	4:41	12:11	3:16	9:33		Szentandrás	7:28	1:53	5:52	8:15					
M.-Radna (6) ...	3:15	5:01			7:35	12:35	Marczillye (1)	9:33	4:46	12:21	3:26	9:43		Újarad	7:38	2:03	6:02	8:25					
Milova-Odv. ...	3:25	5:11			7:44	12:44	Zám ... (1)	9:43	4:51	12:31	3:36	9:53		Arad	7:45	2:10	6:09	8:32					
Konop	3:38	5:26			7:54	12:54	Soboszló ...	9:53	4:56	12:41	3:46	10:03											
Marosborsa ...	3:49	5:42			8:04	13:04	Marosborsa ...	10:03	5:01	12:51	3:56	10:13											
Soborsin	4:06	6:05			8:10	13:10	Konop	10:13	5:06	13:01	4:06	10:23											
Zám	4:25	6:24			8:16	13:16	Marczillye ...	10:23	5:11	13:11	4:16	10:33											
Marosillye	4:41	6:40			8:22	13:22	Marczillye ...	10:33	5:16	13:21	4:26	10:43											
Deva	4:47	6:46			8:28	13:28	Marczillye ...	10:43	5:21	13:31	4:36	10:53											
Piski ... (6) ...	4:59	6:58			8:34	13:34	Radnabarcacka ...	10:53	5:26	13:41	4:46	11:03											
Szászváros ... (e)	5:11	7:10			8:40	13:40	Ópálos	11:03	5:31	13:51	4:56	11:13											
Alvincz ... (1)	5:25	7:24			8:46	13:46	Ópálos megálló ...	11:13	5:36	14:01	5:06	11:23											
Gyulafehérv. (e)	5:33	7:32			8:52	13:52	Györök Ménéz ...	11:23	5:41	14:11	5:16	11:33											
Tótvá ... (e)	5:35	7:34			8:54	13:54	Maroscsicsér ...	11:33	5:46	14:21	5:26	11:43											

Arad-Nagykikinda									
Oda.					Vissza.				
Vv.	Szv.	Vv.	Szv.	Állomások	Vv.	Szv.	Vv.	Szv.	Vv.
6:16	6:02	6:12	6:02	Arad	6:16	6:02	6:12	6:02	6:16
6:24	6:10	6:20	6:10	Újarad-Kisszentmiklós ...	6:24	6:10	6:20	6:10	6:24
6:32	6:18	6:28	6:18	Zádorlak	6:32	6:18	6:28	6:18	6:32
6:40	6:26	6:36	6:26	Újbodrog	6:40	6:26	6:36	6:26	6:40
6:48	6:34	6:44	6:34	Fónlak	6:48	6:34	6:44	6:34	6:48
6:56	6:42	6:48	6:42	Németszentpéter... ..	6:56	6:42	6:48	6:42	6:56
7:04	6:50	6:56	6:50	Munár	7:04	6:50	6:56	6:50	7:04
7:12	6:58	6:64	6:58	Temesnagyfalva	7:12	6:58	6:64	6:58	7:12
7:20	7:06	7:12	7:06	Perjámos	7:20	7:06	7:12	7:06	7:20
7:28	7:14	7:20	7:14	Peszak	7:28	7:14	7:20	7:14	7:28
7:36	7:22	7:28	7:22	Lovrin	7:36	7:22	7:28	7:22	7:36
7:44	7:30	7:36	7:30	Nagykomlós	7:44	7:30	7:36	7:30	7:44
7:52	7:38	7:44	7:38	évk. Nagyikinda	7:52	7:38	7:44	7:38	7:52
8:00	7:46	7:52	7:46		8:00	7:46	7:52	7:46	8:00

Arad-Budapest.									
Állomások	Szv. I-II.	Gy. I-II.	Gy. I-II.	Szv. I-II.	Gy. I-II.	Tvsa. I-II.	Szv. I-II.	Gy. I-II.	Szv. I-II.
Arad	5:09	6:30	8:20	11:42	4:16	4:51	9:34		
Sofronya	5:23			11:58		5:08	9:53		
Kürtös	5:37	6:51		12:11	4:35	5:25	10:17		
Lőkősháza	5:51			12:26		5:44	10:32		
Bánhidl majar ...	6:05			12:32		5:51	10:47		
Országút	6:19	7:15	9:03	12:42	4:59	6:05	10:51		
Kétegyháza	6:33	7:16	9:04	12:47	5:00	6:15	10:56		
Ujkigyós	6:47			1:00		6:21	11:01		
Békes-Csaba	6:55	7:34	9:23	1:11	5:19	6:34	11:15		
Békes-Földvár	7:03	7:35	9:26	1:21	5:22	6:43	11:29		
Mezőberény	7:11			1:31	5:28	6:52	11:43		
Gyoma	7:19	7:55		1:44	5:38	7:06	11:57		
Mezőtúr	7:27			1:57	5:42	7:15	12:11		
Puszt-Tenyő	7:35	8:15	10:06	2:11	5:48	7:24	12:25		
Szajol	7:43	8:22	10:13	2:28	5:58	7:33	12:39		
Ujszász	7:51	8:44	10:38	2:58	6:02	7:42	12:53		
Békes-Földvár	8:03	8:45	10:39	3:06	6:12	7:51	13:07		
Mezőberény	8:15	9:00		3:27		8:00	13:21		
Békes-Csaba	8:27	9:08		3:38		8:10	13:35		
Gyoma	8:39	9:18	11:09	3:50	7:08	8:19	13:49		
Ujkigyós	8:51	9:28	11:22	4:06	7:15	8:28	14:03		
Békes-Földvár	9:03	9:35	11:29	4:27	7:23	8:36	14:17		
Mezőtúr	9:15	9:51	11:45	4:49	7:31	8:45	14:31		
Puszt-Tenyő	9:27	10:03	11:47	5:11	7:39	8:59	14:45		
Szajol	9:39	10:20		5:30		9:10	15:00		
Ujszász	9:51	10:30		5:48		9:20	15:14		
Békes-Csaba	10:03	10:44	12:39	6:07		9:30	15:28		
Mezőberény	10:15			6:25		9:40	15:42		
Békes-Földvár	10:27			6:43		9:50	15:56		
Gyoma	10:39			7:01		10:00	16:10		
Ujkigyós	10:51			7:19		10:10	16:24		
Békes-Csaba	11:03			7:37		10:20	16:38		
Mezőtúr	11:15			7:55		10:30	16:52		
Puszt-Tenyő	11:27			8:13		10:40	17:06		
Szajol	11:39			8:31		10:50	17:20		
Ujszász	11:51			8:49		11:00	17:34		
Békes-Csaba	12:03			9:07		11:10	17:48		
Mezőberény	12:15			9:25		11:20	18:02		
Békes-Földvár	12:27			9:43		11:30	18:16		
Gyoma	12:39			10:01		11:40	18:30		
Ujkigyós	12:51			10:19		11:50	18:44		
Békes-Csaba	13:03			10:37		12:00	18:58		
Mezőtúr	13:15			10:55		12:10	19:12		
Puszt-Tenyő	13:27			11:13		12:20	19:26		
Szajol	13:39			11:31		12:30	19:40		
Ujszász	13:51			11:49		12:40	19:54		
Békes-Csaba	14:03			12:07		12:50	20:08		
Mezőberény	14:15			12:25		13:00	20:22		
Békes-Földvár	14:27			12:43		13:10	20:36		
Gyoma	14:39			13:01		13:20	20:50		
Ujkigyós	14:51			13:19		13:30	21:04		
Békes-Csaba	15:03			13:37		13:40	21:18		
Mezőtúr	15:15			13:55		13:50	21:32		
Puszt-Tenyő	15:27			14:13		14:00	21:46		
Szajol	15:39			14:31		14:10	22:00		
Ujszász	15:51			14:49		14:20	22:14		
Békes-Csaba	16:03			15:07		14:30	22:28		
Mezőberény	16:15			15:25		14:40	22:42		
Békes-Földvár	16:27			15:43		14:50	22:56		
Gyoma	16:39			16:01		15:00	23:10		
Ujkigyós	16:51			16:19		15:10	23:24		
Békes-Csaba	17:03			16:37		15:20	23:38		
Mezőtúr	17:15			16:55		15:30	23:52		
Puszt-Tenyő	17:27			17:13		15:40	24:06		
Szajol	17:39			17:31		15:50	24		

Apró hirdetések

OKTATÁS.

Kereskedelmi magántanfolyam.

Mérlegképes könyvvitel, gyorsírás, gépirás, keresk. számtan, magyar-német levelezés rö. id. idő alatt, elsőrangú erők vezetése alatt mérsékelt tandíj mellett elsajátítható. Pichler Sándor írógépvállalata, Hasszinger-u. 5. Beiratkozások a február 1-én kezdődő cursusokra már most eszközölhetők. Telefon 308. sz. 658

Kereskedelmi szaktanfolyam,

mely már 5 éve áll fenn, újabban a „Gyakorló gyorsírók társasága Budapest” szakfelügyelete alatt áll és a vizsgálatok is a fenti egyesület által kiküldött bizottság előtt történnek. A gyorsírást továbbra is László Lipót ur okl. gyorsírás-tan. adja elő. Február hó 1-én új tanfolyam veszi kezdetét mérsékelt tandíjakkal. A gépirás tanítás díjtalan. Végzett növendékeim részére az állásközvetítés díjtalan. Telefon 5-13 Ziffer Sándor An drássy-tér 21. szám. I. emelet. 718

LAKÁST KERESNEK.

4 vagy 5 szobás lakást keresek fürdő-, cseléd- és előszobával, gáz, vagy villamos világítással, azonnalra vagy május 1-re Levélcímem: Just Ferenc, M. á. v. üzletvezető helyettes. 771

KIADÓ LAKÁS.

Lahner György-u. 8. sz. alatt egy 8 szobás lakás mellékhelyiségekkel és vízvezetékekkel, azonnal kiadó. 786

Szent László-utca 9. szám alatt 6 szobás modern ur lakás májusra kiadó. 780

A város legszebb helyén egy szép utcai butorozott szoba, külön bejárattal, azonnal kiadó Villanyvilágítás. Bővebbet Szabadság-tér 22. 804

Külön bejárattal, csinosan butorozott szoba két fiatal ember részére február 1-sőre kiadó Ugyanottan több urak részére teljes ellátás, jutányosan kapható. Bővebbet Weltzer János-utca 18. szám, földszint jobbra 6. ajtó. 803

INGATLAN.

Bérlés

3-400 m. h. jó minőségű bérlés kerestetik gazd. épületekkel és lakóházzal, városhoz vagy vasuti állomáshoz közel jó ut mentén tavaszi vagy őszi átvételre. Cím a kiadóhivatalban. 785

Eladó

a Flórián-utca 9. számú ház. Bővebbet a szomszédos új házban. 801

ÜZLETEK.

Egy igen szép üzlethelyiség kirakattal, pinca, vízvezetékekkel és füstölővel kiadó Urbán Iván-utca 5. 789

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Csillár

5 águ Kissling-gyártmány gázvilágításra eladó. Kövesdy, megyeháza. 790

Egy nagy

utazó férfi bunda kéz alatt eladó (falusi kocsitokra alkalmas.) Megtekinthető, Deák F.-u. 40. I. em. 565

2 korona

100 kgr fűrészelt, aprított, száraz tölgyfa. Kemény hulladékfa felölekre tömören rakva 10 korona. Dengl fatelepen Kossuth-utca végén. 789

KÜLÖNFÉLE.

Egy 4 szobás nagy lakás minden mellékhelyiséggel március 1-re kiadó Ferenc-tér 6. Ugyanott 6 lóra istálló, kocsiszin és egy 3 szobás lakás, mellékhelyiségekkel együtt, május 1-re kiadó. 650

Automobil garázs

és egy utcai szoba előszobával, mely irodának is alkalmas, kiadó. Szent-Péter tér 9. 626

Ügyes kárpitos 1211

ajánkozik a szakmába bármilyen kárpitos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, egy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árk mellett. Vidékre árfelemlés nélkül. Stáhl M., Thököly-tér 7. sz.

Diamant Jemő

Weltzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári Iskolával szemben) épület és díszmű bádigos munkákat legjutányosabban készít egy helyben mint vidéken. 8951

A legpompásabb

zöld paprika ízt kapjuk ha levesbe, mártásba vagy szalonnára pár csepp zöld paprika kivonatot cseppen-tünk. Egy üveg Zöld Paprika kivonata ára 1 korona. Földes Kelemen gyógyszerháza, Arad. 1224

Január 1-én

lépett életbe a keresk. miniszter azon új rendelete, mely szerint a palackokban árusítandó italok mennyiség tartalma a palackokon feltüntetve kell hogy legyen. Ezen célra alkalmas címkék kaphatók Picnier Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 308. szám. 5811

Taxameterok.

Bér-autók

Telefonszám

810

2031
Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garázs: Deák Ferenc-utca 8. sz.

A Z

ARADI KÖZLÖNY

Nagy Képes Naptárát

az Aradi Közlöny minden új előfizetője
— ha legalább 1/4 évre előfizet —
ajándékuul kapja.

1597—1913. kh. sz.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy Aradon 1912. évben felfogott 8 drb. borju mint gazdátlan jószág, folyó évi február hó 15-én d. e. 11 órakor a városháza udvarán tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérők készpénzért el fog adatni.

Arad, 1913. évi január hó 27-én.

Rendőrkapitányság.

Diamant Ferencz

villamos világítás, telefon-osongó berendező, csillár- és izzótetek raktára 8161

Deák Ferenc-u. 7.

Telefon 595. szám.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányosan eladó.

THE VERA

American Shoe

A jelenkor
legtökéletesebb,
legkényelmesebb,
és legtartósabb
amerikai

cipője

trud. hűgyet és gyermekét részére
Kérjen képes árjegyzéket.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

Egyedüli raktári

Buchsbaum és Társa Arad.

Telefon 442.

Telefon 442.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság XXIII-ik rendes közgyűlését

1913. évi február hó 15-ik napján d. u. 5. órakor
Aradon, saját székházában fogja megtartani.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság, a választmány és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1912. évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Három választmányi tag választása.
4. Esetleges indítványok.

Ezen közgyűlésre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott **sa közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig** az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókintézetinél **Makón, Pécskán és Nagyszentmiklóson** még le nem járt szelvényeivel együtt letétetett.
Aradon, 1913. január 28-án.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.

Egész vég vásznak most 13 K

Egész vég kanavász 13 50 K

**A rossz gazdasági viszonyok miatt
Üzletemet, az egész raktárt
leszállított árban eladom.**

Taft selyem minden színben most K 1.50 fekete is. Remek szép szövetek, selymek, delének. Csipkék, szallagok, rövidárúk és ruhadiszek minden elfogadható árban. Szőnyeg, függöny, ágyterítők. Maradékok külön osztályban. Női confectio tavaszi felöltők **már 10 koronától kezdve.** Kérem a kirakatokat megtekinteni. — Berendezés, portálé, asztalok, sok ajtó, ablak és pultok eladók.

HOFFMANN SÁNDOR
ARAD, Deák Ferenc-u. 40.

301

Tennis flanellek most 35 fillér.

Maradékok félárban.